

Maturitná skúška 2016

Správa o výsledkoch externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky

z anglického jazyka úroveň B2

PaedDr. Miroslava Jurenková

RNDr. Viera Ringlerová, PhD.

Bratislava 2016

Obsah

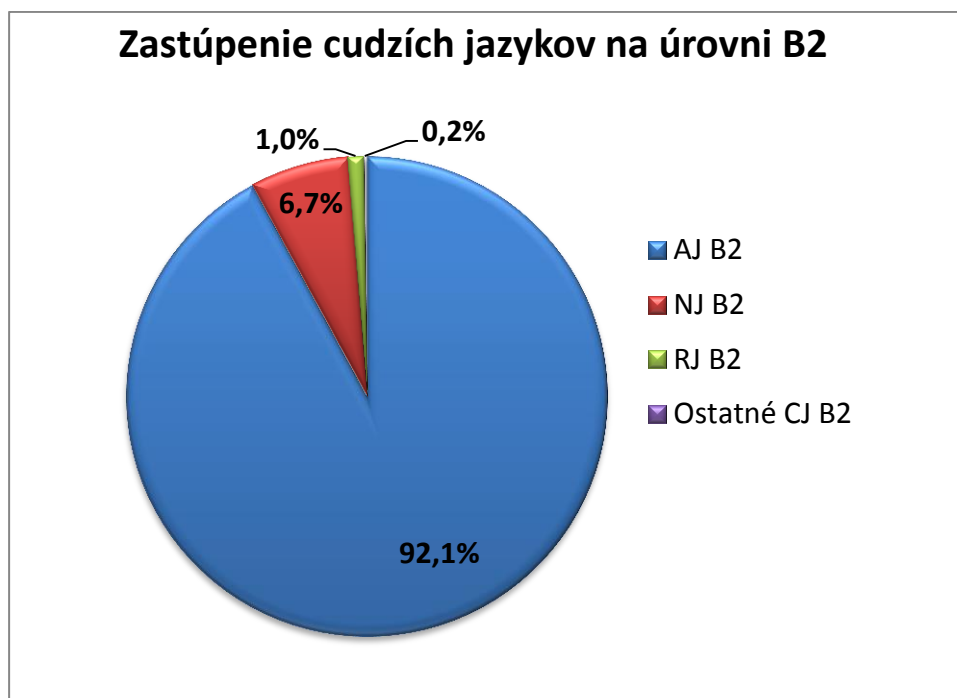
POUŽITÉ SKRATKY A POJMY.....	3
ÚVOD.....	4
1 CHARAKTERISTIKA TESTU EČ MS Z ANGLICKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B2	7
2 VÝSLEDKY TESTU EČ MS Z ANGLICKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B2	11
Všeobecné výsledky.....	11
Rozdiely vo výsledkoch podľa druhu školy.....	12
Rozdiely vo výsledkoch podľa kraja.....	12
Rozdiely vo výsledkoch podľa zriaďovateľa	13
Rozdiely vo výsledkoch podľa pohlavia.....	14
Rozdiely vo výsledkoch podľa dĺžky štúdia na gymnáziu	15
Rozdiely vo výsledkoch podľa zamerania a druhu školy (bilingválne školy)	16
Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 %	19
Prepojenie úspešnosti v oboch častiach – EČ MS a PFIČ MS.....	19
Prepojenie úspešnosti a percentilu	20
Úspešnosť podľa jednotlivých zručností.....	21
3 INTERPRETÁCIA VÝSLEDKOV TESTU EČ MS Z AJ ÚROVEŇ B2	24
Charakteristiky položiek	24
4 ANALÝZA POLOŽIEK TESTU EČ MS Z AJ ÚROVEŇ B2, 2016.....	32
1. časť: <i>Listening</i> – obsahová analýza položiek.....	32
2. časť: <i>Language in Use</i> – obsahová analýza položiek	36
3. časť: <i>Reading</i> – obsahová analýza položiek.....	39
5 VYHODNOTENIE PFIČ MS Z ANGLICKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B2	44
ZÁVER A ODPORÚČANIA DO PRAXE	47
LITERATÚRA	49
PRÍLOHA.....	51
Vysvetlenie základných štatistických pojmov a charakteristík položiek v klasickej teórii testovania (Classical Test Theory – CTT).....	51

Použité skratky a pojmy

NÚCEM	Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania
MS	maturitná skúška
AJ	anglický jazyk
EČ	externá časť (maturitnej skúšky)
IČ	interná časť (maturitnej skúšky)
PFIČ	písomná forma internej časti (maturitnej skúšky)
ÚFIČ	ústna forma internej časti (maturitnej skúšky)
SERR	Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky vydaný Radou Európy
SOŠ	stredná odborná škola
GYM	gymnázium
BA	Bratislavský (kraj)
BB	Banskobystrický (kraj)
KE	Košický (kraj)
NR	Nitriansky (kraj)
PO	Prešovský (kraj)
TN	Trenčiansky (kraj)
TT	Trnavský (kraj)
ZA	Žilinský (kraj)
P	percentuálny podiel žiakov
N	veľkosť štatistického súboru, počet žiakov
np	národný priemer
AJB2	označenie testu z anglického jazyka úroveň B2
Sig.	signifikancia, štatistická významnosť
P. Bis.	Point Biserial, parameter medzipoložkovej korelácie
r	korelačný koeficient, koeficient vecnej signifikancie
položka (testová)	príklad, úloha, otázka v teste určená na riešenie a hodnotená (0, 1) v hrubom skóre

Úvod

Dňa 16. marca 2016 sa konala externá časť maturitnej skúšky (EČ MS) a písomná forma internej časti maturitnej skúšky (PFIČ MS) z anglického jazyka (AJ) úroveň B2. Test z AJ úroveň B2 riešilo 14 894 žiakov zo 422 škôl, čo predstavovalo 92,1 % všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na úrovni B2. Z toho bolo 13 992 žiakov gymnázií a 902 žiakov SOŠ a konzervatórií.

Obr. 1 Zastúpenie cudzích jazykov na MS 2016 – úroveň B2

Priemerná úspešnosť žiakov v teste bola 63,7 %. Celkovo žiaci najlepšie zvládli časť *Počúvanie s porozumením* (70,5 %), následne *Čítanie s porozumením* (69,5 %) a najnižšiu úspešnosť dosiahli v časti *Gramatika a lexika* (51,1 %). Úspešnosť viac ako 33 % nedosiahlo 714 žiakov, čo predstavuje 4,8 % všetkých maturantov z anglického jazyka tejto úrovne.

Na základe platnej legislatívy všetci žiaci gymnázií maturovali z povinného cudzieho jazyka na úrovni B2. Žiaci SOŠ a konzervatórií si úroveň maturity z povinného cudzieho jazyka mohli vybrať medzi úrovňou B1 alebo B2.

Na základe vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení neskorších predpisov platí od školského roku 2012/2013 nasledovné hodnotenie úspešného zvládnutia maturitnej skúšky. Žiak úspešne vykoná maturitnú skúšku z predmetu, ktorý má EČ MS a PFIČ MS, ak jeho hodnotenie z ústnej formy internej časti maturitnej skúšky:

- a) nie je horšie ako stupeň prospechu 3 – dobrý a v písomnej forme internej časti maturitnej skúšky získa viac ako 25 % z celkového počtu bodov alebo v externej časti získa viac ako 33 % z celkového počtu bodov, alebo
- b) je stupeň prospechu 4 – dostatočný a v písomnej forme internej časti maturitnej skúšky získa viac ako 25 % z celkového počtu bodov a súčasne v externej časti získa viac ako 33 % z celkového počtu bodov.

Cieľom EČ MS a PFIČ MS je overiť a zhodnotiť tie vedomosti a zručnosti maturantov, ktoré nie je možné v dostatočnej miere overiť v ústnej forme internej časti maturitnej skúšky (ÚFIČ MS). Vysoká objektivita a validita skúšky zaručuje porovnateľné výsledky pre žiakov z celého Slovenska. Predkladaná správa má za cieľ zhodnotiť korektnosť a exaktnosť maturitnej skúšky a spracovania jej výsledkov. Vychádzame zo *Záverečnej správy zo štatistického spracovania testu z anglického jazyka úroveň B2* (Ringlerová, 2016) a *Záverečnej správy o výsledkoch PFIČ MS z cudzích jazykov* (kolektív, 2016).

V prvej časti správy *Charakteristika testu EČ MS z anglického jazyka úroveň B2* charakterizujeme štruktúru testu, typy úloh a spôsob administrácie testu.

V druhej kapitole *Výsledky testu EČ MS z anglického jazyka úroveň B2* sa zameriavame na celkovú úspešnosť testu, úspešnosť podľa druhu škôl, podľa krajov, zriaďovateľa, pohlavia. Uvádzame informácie o počte žiakov, ktorí v teste nedosiahli úspešnosť nad 33 % a poskytujeme prepojenie úspešností v oboch častiach maturitnej skúšky, v EČ MS a PFIČ MS. V neposlednom rade poskytujeme prehľad prepojenia dosiahnutých percentuálnych úspešností a percentilu a charakterizujeme úspešnosť v jednotlivých častiach testu.

Tretia časť *Interpretácia výsledkov testu EČ MS z AJ úroveň B2* ponúka informácie o psychometrických charakteristikách testu, ktoré slúžia na vyhodnotenie kvality testu a odhalenie kritických položiek. Zameriavame sa aj na analýzu možných príčin niektorých javov, ktoré sa potvrdili na základe štatistického spracovania výsledkov. V tejto časti taktiež navrhujeme možné postupy, ktoré môžu pomôcť k skvalitneniu vyučovacieho procesu na hodinách anglického jazyka, a preto by mohli byť vhodnou inšpiráciou pre učiteľov stredných škôl.

V štvrtej kapitole sa sústredíme na charakteristiku položiek ako napr. obťažnosť, citlivosť, distribúciu úspešnosti, neriešenosť a medzipoložkovú koreláciu. Charakteristiku položiek demonštrujeme na analýze vybraných položiek častí testu tak, boli zastúpené všetky jazykové zručnosti..

V piatej kapitole sa venujeme vyhodnoteniu PFIČ MS z anglického jazyka úroveň B2 a prezentujeme jej výsledky v súvislosti s porovnaním priemerných úspešností v jednotlivých častiach podľa platných kritérií hodnotenia pre šk. rok 2015/2016.

V Závěre sumarizujeme štatistické zistenia smerované k hodnoteniu výkonov populačného ročníka a k overeniu meracieho nástroja, identifikujeme prípadné nedostatky v záujme budúceho skvalitnenia tvorby testov a v neposlednom rade podávame odporúčania do praxe. Informácie, ktoré správa prináša, sú určené tvorcom testov, didaktikom jednotlivých predmetov, učiteľom a kompetentným pracovníkom v problematike hodnotenia výsledkov vzdelávania.

Forma vyhodnoteného testu (1148) a *Kľúč správnych odpovedí* sú zverejnené na www.nucem.sk v sekcii Maturita 2016.

1 Charakteristika testu EČ MS z anglického jazyka úroveň B2

Test externej časti maturitnej skúšky z anglického jazyka úroveň B2 trvá 120 minút a obsahuje 80 úloh, pričom každá správna odpoveď sa hodnotí celočíselne 1 bodom.

Obsahom a úrovňou náročnosti zodpovedá maturitný test úrovne B2 komunikačnej úrovni B2 *Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky* (SERR) vydaného Radou Európy a je určený všetkým maturantom gymnázií, ktorí sa pripravujú na MS z povinného cudzieho jazyka, a maturantom stredných odborných škôl a konzervatórií, ktorí sa pripravujú na MS z cudzieho jazyka a počas svojho štúdia dosiahli úroveň B2.

Test rešpektuje obsah zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení neskorších predpisov.

Obsah testu vychádza z Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z príslušných cudzích jazykov pre úroveň B2 z roku 2012 (ŠPÚ, Bratislava 2012), schválených Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky s platnosťou od 01. 09. 2013, zverejnených na stránke Štátneho pedagogického ústavu http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/cielove-poziadavky-na-maturitne-skusky/cp_anglicky_jazyk_b2_2013_2014.pdf.

Cieľom testu je preveriť jazykové kompetencie žiaka v nižšie uvedených častiach testu. Test obsahuje úlohy s výberom odpovede (46) a úlohy s krátkou odpoveďou (34). Pokyny k úlohám sú v anglickom jazyku.

Test pozostáva z troch častí:

- 1. *Počúvanie s porozumením,*
- 2. *Gramatika a lexika (jazyk a jeho použitie),*
- 3. *Čítanie s porozumením.*

V teste EČ MS boli použité dva hlavné typy úloh:

- **úlohy s krátkou odpoveďou (ÚKO):**
 - *úlohy na doplňovanie* (3. úloha v časti Čítanie s porozumením),
 - *úlohy na priradovanie* (3. úloha v časti Počúvanie s porozumením),
 - *cloze test* (2. úloha v časti Gramatika a lexika),
 - *úlohy zamerané na tvorbu slov* (3. úloha v časti Gramatika a lexika);

▪ **úlohy s výberom odpovede (ÚVO):**

- *multiple choice* – výber zo 4 možností (1. úloha v časti Počúvanie s porozumením a 1. úloha v časti Gramatika a lexika),
- *multiple choice P/N/X* (2. úloha v časti Počúvanie s porozumením),
- *úlohy na priradovanie/možnosti A – J* (1. úloha v časti Čítanie s porozumením),
- *úlohy typu: P/N + odsek* (2. úloha v časti Čítanie s porozumením).

Test úrovne B2 obsahoval 9 textov:

- **3 nahrávky** v časti *Počúvanie s porozumením* (20 položiek – 30 minút),
- **3 texty** v časti *Gramatika a lexika* (40 položiek – 45 minút),
- **3 texty** v časti *Čítanie s porozumením* (20 položiek – 45 minút).

V časti **Počúvanie s porozumením**, ktorá obsahuje tri ukážky (tri nahrávky rôznej dĺžky), sa nachádza 13 úloh s výberom odpovede a 7 úloh s krátkou odpoveďou. V tejto časti majú žiaci preukázať, ako porozumeli informáciám v hovorenom prejave v anglickom jazyku. V rámci tejto časti testu sa preveruje najmä: celkové porozumenie textu, porozumenie hlavnej myšlienke, podstatným informáciám, špecifickým a dôležitým detailom, porozumenie a pochopenie vzťahov, názorov, pocitov, nálad, postojov, zámerov, rozoznanie komunikatívnej funkcie výpovedí.

Na riešenie tejto časti testu majú žiaci približne 30 minút. Žiak si vypočuje každý text dvakrát. Na prečítanie každej úlohy má žiak dve minúty. Na dokončenie práce na úlohách v rámci jednej nahrávky má žiak 30 sekúnd (úroveň B2).

Texty na počúvanie sú nahovorené hovoriacimi, pre ktorých je daný cudzí jazyk rodným jazykom a/alebo pracovným jazykom, ktorý zvládli na pokročilej úrovni (C1, C2 SERR), používajú medzinárodne akceptované varianty štandardnej výslovnosti, nehovoria miestnym dialektom, výslovnosť majú zreteľnú a tempo reči primerané. V textoch nie sú slangové, špecifické a málo frekvencované technické výrazy, nahrávka je bez sprievodných rušivých zvukov. Nahrávky zodpovedajú ústnemu jazykovému prejavu, tematicky sú blízke cieľovej skupine – programy so súčasnou problematikou, rozhlasové a televízne upútavky, správy, príbehy, spoločenský styk, inštrukcie, odkazy, reklamné texty, prednášky. Texty nahrávok teda obsahujú akékoľvek všeobecné témy, ktoré sú v rozsahu vedomostí a skúseností žiakov a sú v súlade s cieľovými požiadavkami a vzdelávacími štandardmi z anglického jazyka. V nahrávkach sú zastúpené texty monologického (napr. rozprávanie, rozhlasové správy) aj dialogického charakteru (dialógy, konverzácia viacerých účastníkov – rozhovor, diskusia, interview).

V rámci tejto časti testu majú žiaci riešiť úlohy, ako je určenie správnosti či nesprávnosti výpovede, výber z viacerých možností, priradovanie či doplňovanie. Každá položka v rámci počúvania s porozumením má hodnotu jedného bodu, spolu sa dá získať 20 bodov. V tejto časti testu sa nehodnotia pravopisné chyby, ale zohľadňuje sa obsahová správnosť odpovede.

V časti **Gramatika a lexika**, ktorá pozostáva z troch textov, sa nachádza 20 úloh s výberom odpovede a 20 úloh s krátkou odpoveďou. Odporúčaný čas na riešenie tejto časti testu je 45 minút. Texty obsahujú všeobecné témy, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote (diskusie, polemické články, reportáže, opisy, rozprávania, príbehy, populárno-náučné texty a ich zdrojmi sú denníky, časopisy, beletria, reklamné texty, brožúry, internet, atď.), ktoré sú v rozsahu vedomostí a skúseností žiakov a v súlade s cieľovými požiadavkami z anglického jazyka a vzdelávacími štandardmi. Texty v tejto časti testu môžeme teda charakterizovať ako autentické, didakticky upravené pre danú úroveň alebo účelovo zostavené texty na primeranej úrovni náročnosti. Jazykové štruktúry a slovná zásoba v týchto textoch zodpovedajú úrovni B2. Rozsah všetkých textov spolu je približne 800 – 1000 slov.

V tejto časti sa testujú znalosti gramatických štruktúr a slovnej zásoby v rozsahu cieľových požiadaviek daného cudzieho jazyka a ich správne použitie v kontexte. Cieľom je tiež preveriť, či je žiak schopný vhodne a správne doplniť do textu chýbajúce slovo, použiť správnu gramatickú konštrukciu v kontexte či už na základe výberu z viacerých možností, alebo prostredníctvom uplatnenia produktívneho ovládania gramatiky a lexiky v súlade s komunikačnou úrovňou B2. Každá položka má hodnotu jedného bodu, spolu sa dá získať 40 bodov. Pri oprave sa vychádza z Kľúča správnych odpovedí. Pravopisné a gramatické chyby v tejto časti testu nie sú prípustné.

Časť **Čítanie s porozumením** obsahuje tri textové ukážky rôznej dĺžky a náročnosti. Rozsah týchto troch textov spolu je približne 1000 – 1100 slov a pozostáva z 13 úloh s výberom odpovede a zo 7 úloh s krátkou odpoveďou. Odporúčaný čas na riešenie tejto časti testu je 45 minút. Texty sú prevzaté z autentických materiálov, didakticky upravované pre úroveň B2. Texty nie sú zamerané len na problematiku každodenného života, ale využívané sú aj populárno-náučné texty, neobsahujú však odbornú vedeckú terminológiu (môže ísť o oznamy, opisy, rozhovory, súkromné aj úradné listy, inzeráty, ukážky zo súčasnej literatúry, novinové články, články z časopisov, kde zdrojom sú prevažne letáky, brožúrky, príručky, noviny, časopisy, internet a beletria). Témy vyberané do textov sú v súlade s cieľovými požiadavkami daného cudzieho jazyka a vzdelávacími štandardmi. Texty neobsahujú slangové výrazy a dialektizmy, texty však obsahujú aj určité percento neznámej slovnej zásoby (overenie, či žiak dokáže odhadnúť význam neznámej slovnej zásoby

z kontextu). Texty môžu byť doplnené vizuálnym materiálom (diagramy, tabuľky, obrázky). Každá položka má hodnotu jedného bodu, spolu sa dá získať 20 bodov.

Cieľom tejto časti je zistiť, ako žiaci porozumeli obsahu textu, či pochopili jeho hlavné myšlienky, základné súvislosti a vyriešili úlohy doplňovacieho typu, úlohy na určenie správnosti alebo nesprávnosti výpovede, či úlohy zamerané na priradovanie, ktoré si vyžadujú okrem iného aj prácu s logickou štruktúrou textu. Cieľom je teda preveriť schopnosť žiaka presne a efektívne čítať rôzne texty v anglickom jazyku, porozumieť im a získať z nich informácie potrebné na splnenie úloh. Preveruje sa globálne porozumenie, selektívne porozumenie, detailné porozumenie textu, odhad neznámych slov z kontextu, pochopenie logickej štruktúry textu, rozpoznanie komunikatívnej funkcie výpovedí.

Pre účely EČ MS z anglického jazyka úroveň B2 boli vytvorené dve formy testov, ktoré sa líšili poradím úloh, resp. pri úlohách s výberom odpovede poradím alternatív odpovede.

Žiaci svoje odpovede nepíšu priamo do testových zošitov, ale do samoprepisovacích odpoveďových hárkov (OH). Kópie OH overí žiak podpisom, originály podpíšu po vyhodnotení obidvaja hodnotitelia a predseda predmetovej maturitnej komisie. Oddelené kópie bez zásahu hodnotiteľov a predsedu predmetovej maturitnej komisie sú archivované v školách.

Hodnotenie úloh s krátkou odpoveďou vykonávajú hodnotitelia pod externým dozorom podľa *Kľúča správnych odpovedí* a centrálne vypracovaných pokynov na hodnotenie. Originály všetkých druhov OH sú následne zaslané na centrálne spracovanie, potom skenované a automaticky vyhodnocované a postúpené na štatistické spracovanie v SPSS softvéri.

2 Výsledky testu EČ MS z anglického jazyka úroveň B2

Všeobecné výsledky

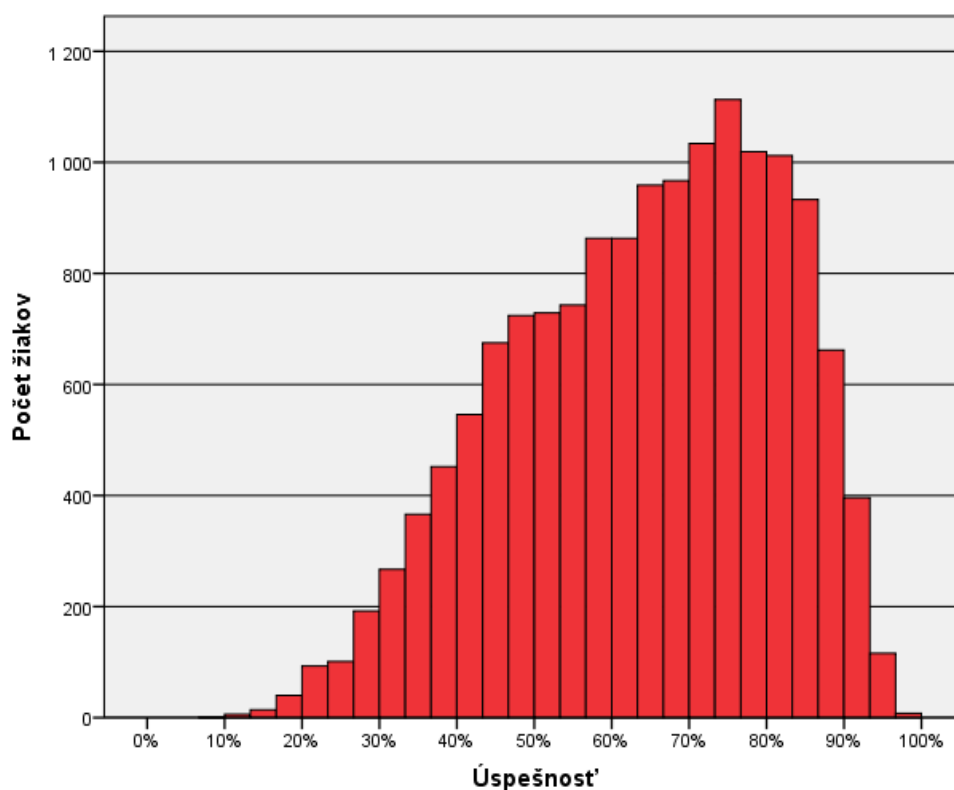
Štatistické hodnoty v tabuľke 1 reprezentujú psychometrické charakteristiky testu, ktoré nám dávajú podklad k interpretácii vlastností testu. Význam základných štatistických pojmov je vysvetlený v prílohe tejto správy.

Priemerná úspešnosť dosiahnutá v teste z anglického jazyka úroveň B2 bola **63,7 %**.

Hodnota reliability v teste z anglického jazyka úrovne B2 bola $\alpha = 0,925$, čo predstavuje vysokú spoľahlivosť merania.

Tab. 1 Psychometrické charakteristiky testu (úspešnosť)

Anglický jazyk úroveň B2	Časť			
	Počúvanie	Gramatika	Čítanie	Spolu
Počet testovaných žiakov	14890	14894	14894	14894
Maximum	100,0	97,5	100,0	98,3
Minimum	5,0	,0	,0	8,3
Priemer	70,5	51,1	69,5	63,7
Štandardná odchýlka	20,3	17,8	20,4	17,2
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	,2	,1	,2	,1
Cronbachovo alfa	,811	,858	,835	,925
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	8,8	6,7	8,3	4,7

Obr. 2 Výsledný histogram úspešnosti testu AJB2 2016

Rozdiely vo výsledkoch podľa druhu školy

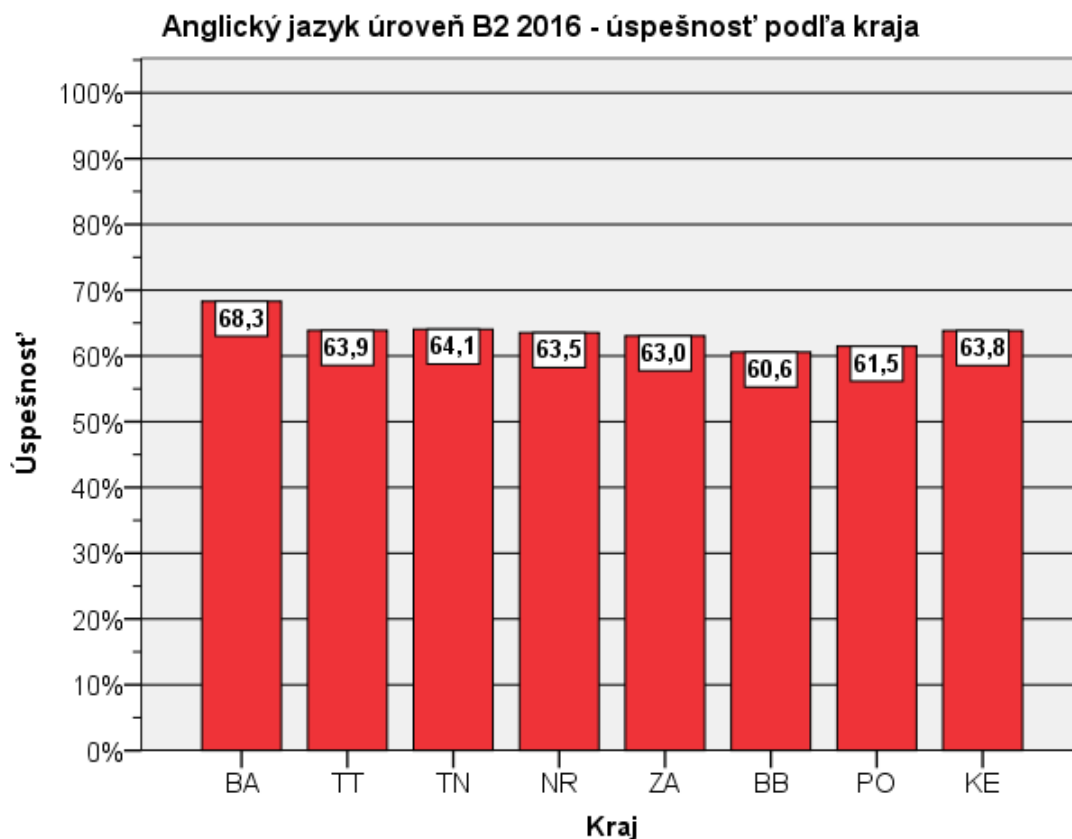
Platná legislatíva v roku 2016 stanovuje podmienku, že všetci žiaci gymnázií maturujú z povinného cudzieho jazyka na úrovni B2. Žiaci SOŠ a konzervatórií si úroveň maturity z povinného cudzieho jazyka mohli vybrať medzi úrovňou B1 alebo B2. Podiel gymnazistov v testovanej populácii z anglického jazyka úrovne B2 bol 93,9 %, preto aj priemerná úspešnosť je určovaná predovšetkým týmito žiakmi. Z daného dôvodu je porovnávanie jednotlivých skupín žiakov podľa druhu školy irelevantné.

Rozdiely vo výsledkoch podľa kraja

Najvyššiu priemernú úspešnosť z anglického jazyka, úroveň B2, dosiahli žiaci Bratislavského kraja (68,3 %) a najnižšiu žiaci Banskobystrického kraja (60,6 %). Tento rozdiel bol významný na úrovni miernej vecnej signifikancie. Rozdiely vo výsledkoch medzi ostatnými krajinami neboli vecne významné. Rozdiely v úspešnosti podľa krajov znázorňuje obrázok 3. Tabuľka 2 prezentuje zastúpenie žiakov a škôl v jednotlivých krajinách maturujúcich z anglického jazyka úroveň B2.

Tab. 2 Počet škôl a žiakov podľa kraja

Anglický jazyk úroveň B2 2016		Školy		Žiaci	
		počet	%	počet	%
Kraj	BA	72	17,1%	2233	15,0%
	TT	44	10,4%	1256	8,4%
	TN	41	9,7%	1398	9,4%
	NR	55	13,0%	1680	11,3%
	ZA	45	10,7%	2129	14,3%
	BB	49	11,6%	1542	10,4%
	PO	65	15,4%	2340	15,7%
	KE	51	12,1%	2316	15,5%
	Spolu	422	100,0%	14894	100,0%

Obr. 3 Úspešnosť podľa kraja

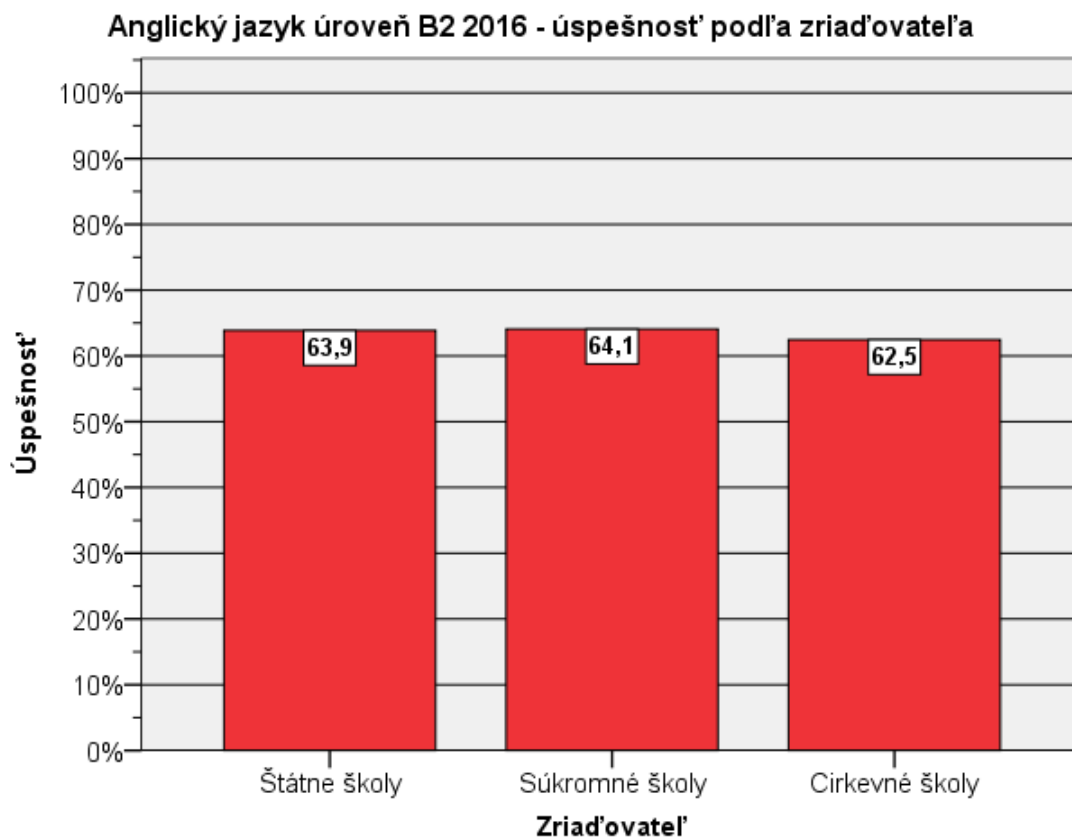
Rozdiely vo výsledkoch podľa zriaďovateľa

Ako vidno z tabuľky 3, väčšina maturantov študovala na štátnych školách (80,6 %), najmenšie zastúpenie mali žiaci súkromných škôl (5,2 %).

Tab. 3 Počet škôl a žiakov podľa zriaďovateľa

Anglický jazyk úroveň B2 2016		Školy		Žiaci	
		počet	%	počet	%
Zriaďovateľ	Štátne školy	304	72,0%	12006	80,6%
	Súkromné školy	61	14,5%	774	5,2%
	Cirkevné školy	57	13,5%	2114	14,2%
	Spolu	422	100,0%	14894	100,0%

Rozdiely medzi výsledkami žiakov podľa zriaďovateľa školy neboli vecne významné.

Obr. 4 Úspešnosť podľa zriaďovateľa

Z porovnania priemernej úspešnosti žiakov v teste z AJ úroveň B2 v predchádzajúcich rokoch z pohľadu zriaďovateľa môžeme konštatovať, že vecne významné rozdiely medzi žiakmi cirkevných a súkromných škôl v teste z AJ úroveň B2 sa preukázali v rokoch 2009, 2010 a 2011. Od roku 2012 už všetci žiaci gymnázií písali testy z cudzích jazykov na úrovni B2, žiaci SOŠ a konzervatórií si úroveň mohli zvoliť. Od tejto zmeny sme nezaznamenali vecne významné rozdiely vo výsledkoch žiakov rôznych zriaďovateľov.

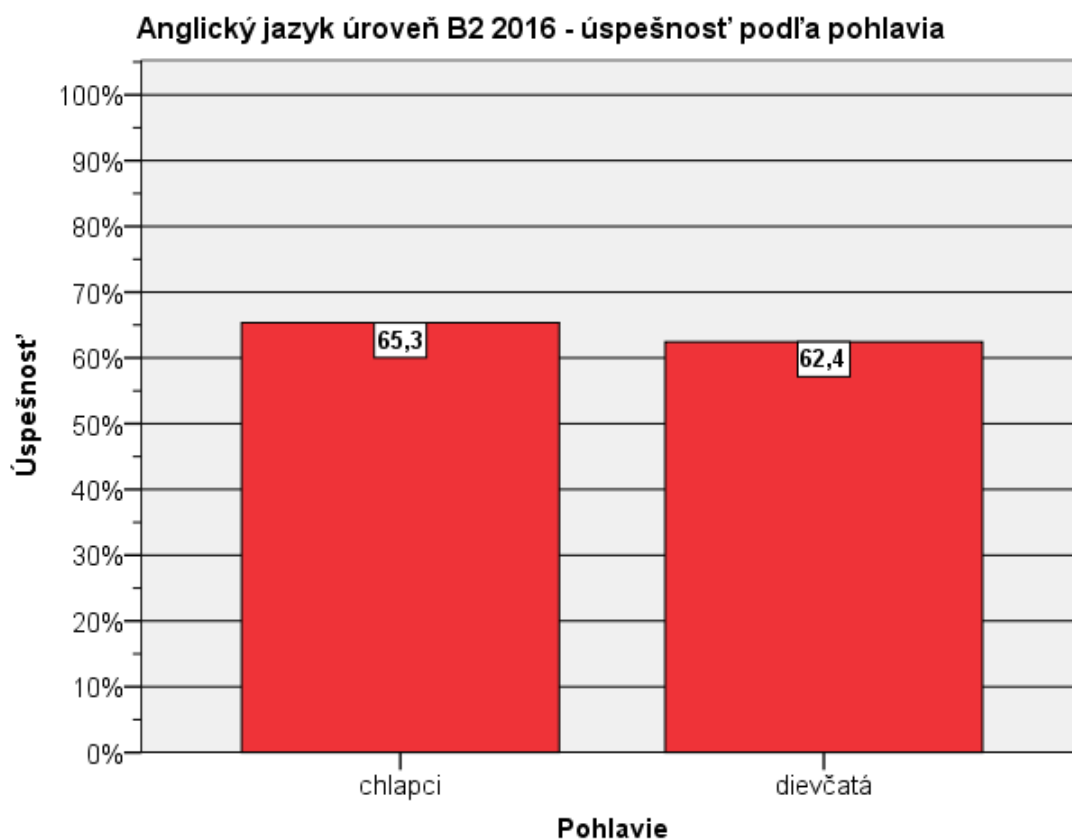
Rozdiely vo výsledkoch podľa pohlavia

Anglický jazyk úrovne B2 si vybralo o 15 % viac dievčat ako chlapcov.

Tab. 4 Počet škôl a žiakov podľa pohlavia

Anglický jazyk úroveň B2		počet	%
Pohlavie	chlapci	6323	42,5%
	dievčatá	8571	57,5%
	Spolu	14894	100,0%

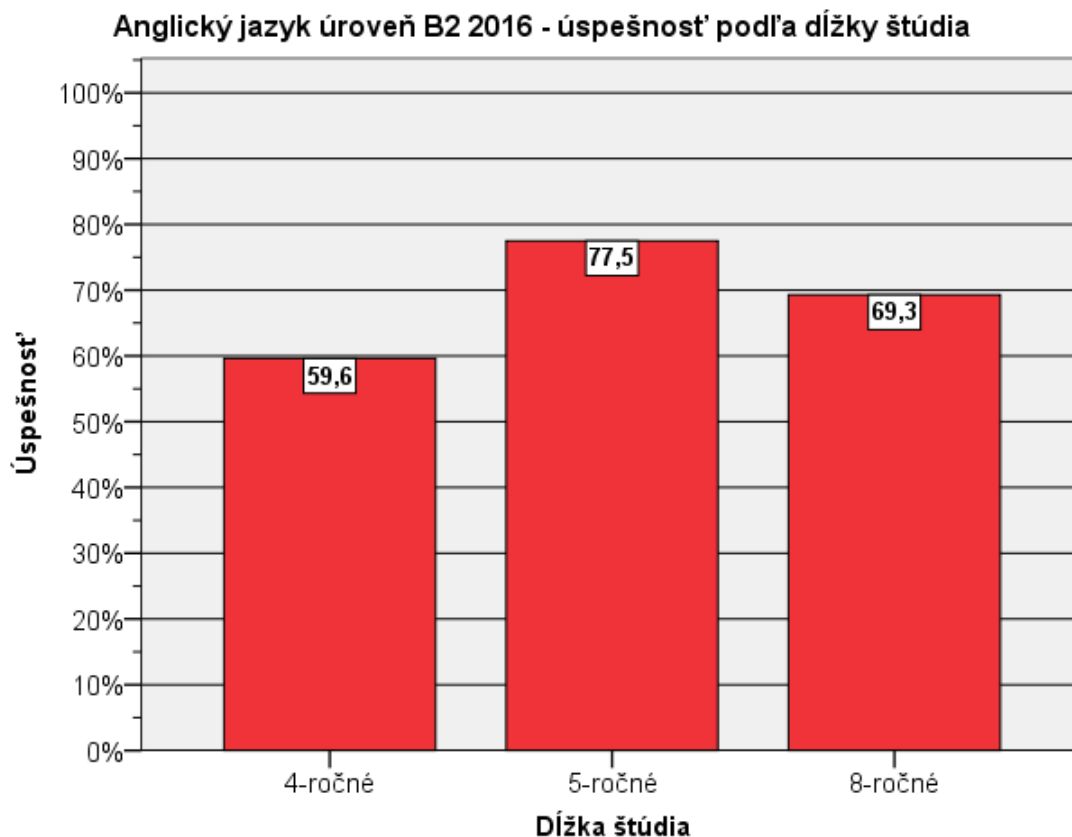
Výsledky chlapcov boli porovnateľné s výsledkami dievčat, nebol medzi nimi vecne významný rozdiel.

Obr. 5 Úspešnosť podľa pohlavia

Rozdiely vo výsledkoch podľa dĺžky štúdia na gymnáziu

Z celkového počtu žiakov maturujúcich v EČ MS 2016 z anglického jazyka úroveň B2 (14 894 žiakov) bolo z gymnázií 13 992 žiakov. Z toho 9 553 žiakov zo 4-ročných gymnázií, 1 046 žiakov z 5-ročných gymnázií a 3 332 žiakov z 8-ročných gymnázií a v prípade 61 žiakov nebol dĺžka štúdia zaznamenaná.

Obr. 6 Úspešnosti žiakov gymnázií podľa dĺžky štúdia (gymnázia)

V školskom roku 2015/2016 (obr. 6) vidíme, že najúspešnejší boli žiaci 5-ročných gymnázií, ktorí však predstavovali iba 7,5 % testovanej populácie z gymnázií. 23,8 % tvorili žiaci 8-ročných gymnázií a najväčší podiel maturantov z AJ na tejto úrovni pripadol na žiakov 4-ročných gymnázií. Vzájomné rozdiely medzi priemernými úspešnosťami žiakov podľa dĺžky gymnaziálneho štúdia boli mierne vecne významné.

Rozdiely vo výsledkoch podľa zamerania a druhu školy (bilingválne školy)

V súvislosti so zavádzaním maturitnej úrovne **C1 podľa SERR na bilingválnych stredných školách** v školskom roku 2016/2017 je zaujímavé uviesť priemernú úspešnosť žiakov bilingválnych gymnázií, ktorí budú cieľovou skupinou testovania na vyššej úrovni C1. Za účelom vytvorenia komplexnejšieho obrazu o úspešnosti týchto žiakov si dovoľujeme poskytnúť prehľad ich priemernej úspešnosti aj v predchádzajúcich rokoch. Tieto výsledky poskytujú globálnejší obraz o kontinuálnom trende v predpokladanej úspešnosti v plánovanom testovaní úrovne C1. Je tiež vhodné poznamenať, že výsledky nepredstavujú medziročné porovnanie žiakov v rámci MS v jednotlivých rokoch a pred školským rokom 2013/2014 išlo len o výber žiakov 5-ročných gymnázií.

V školskom roku 2012/2013 nemal NÚCEM k dispozícii databázu študijných odborov, ktoré by hovorili o tom, ktorí žiaci danej školy sú žiakmi bilingválnych odborov. Žiaci navštevujúci školy s 5-ročnou dĺžkou štúdia dosiahli v teste úrovne B2 priemernú úspešnosť 80,9 % (641 žiakov z celkového počtu 14 263 maturantov AJB2).

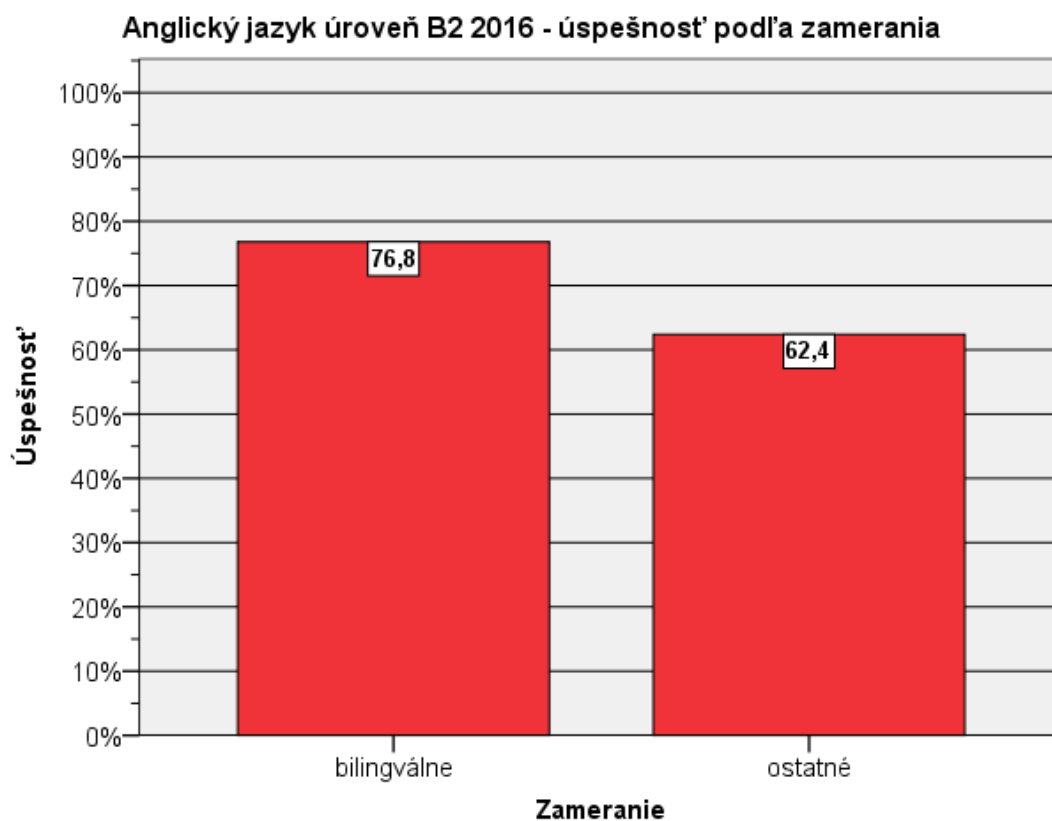
V školskom roku 2013/2014 žiaci bilingválnych stredných škôl z anglického jazyka (886 žiakov z celkového počtu 14 198) dosiahli priemernú úspešnosť 76,8 % (ostatní žiaci 60,5 %). Zo štatistického hľadiska je teda rozdiel medzi výsledkami žiakov bilingválnych a ostatných škôl v anglickom jazyku mierne vecne významný. Z odborného hľadiska je pravdepodobné, že táto skupina žiakov by mohla v teste úrovne C1 dosiahnuť oveľa nižšiu priemernú úspešnosť.

V školskom roku 2014/2015 dosiahli žiaci bilingválnych stredných škôl z anglického jazyka (981 žiakov z celkového počtu 14 908) priemernú úspešnosť 83,6 % (ostatní žiaci 67,2 %). Zo štatistického hľadiska bol teda rozdiel medzi výsledkami žiakov bilingválnych a ostatných škôl v anglickom jazyku mierne vecne významný.

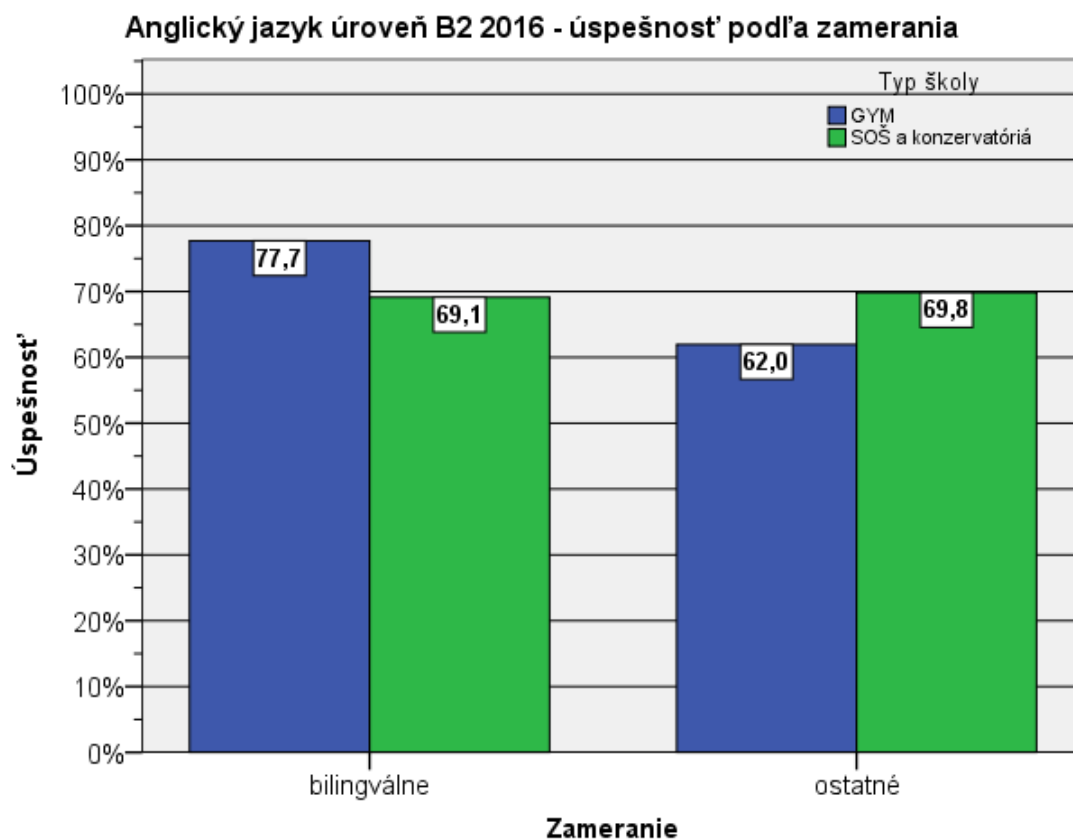
V tomto školskom roku dosiahli žiaci bilingválnych stredných škôl z anglického jazyka (1 306 žiakov z celkového počtu 14 894) priemernú úspešnosť 76,8 % (ostatní žiaci 62,4 %). Rozdiel medzi výsledkami žiakov bilingválnych a ostatných škôl v anglickom jazyku bol mierne vecne významný.

Tab. 5 Úspešnosť – porovnanie bilingválnych a ostatných škôl

	N	Priemer v %
bilingválne	1306	76,8
ostatné	13588	62,4
Spolu	14894	63,7

Obr. 7 Úspešnosti žiakov podľa zamerania (bilingválne – ostatné)

Obr. 8 Úspešnosti žiakov podľa zamerania (bilingválne – ostatné) a druhu školy (GYM – SOŠ)

Na obrázku č. 8 máme možnosť vidieť úspešnosti žiakov podľa zamerania školy (bilingválne alebo ostatné) a podľa druhu školy (gymnázia a SOŠ a konzervatóriá).

Žiaci bilingválnych gymnázií boli úspešnejší (úspešnosť 77,7 %) ako žiaci ostatných gymnázií (úspešnosť 62,0 %) s rozdielom na úrovni miernej vecnej významnosti

Žiaci bilingválnych stredných odborných škôl (69,1 %) a žiaci ostatných SOŠ a konzervatórií, (69,8 %) dosiahli porovnateľné výsledky.

Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 %

Úspešnosť viac ako 33 %, ktorá je podmienkou zvládnutia testu EČ MS, nedosiahlo 714 žiakov, čo predstavuje 4,8 % celkového počtu žiakov z AJ tejto úrovne. Percentuálne rozdelenie počtu neúspešných žiakov v EČ MS 2016 uvádzame v tabuľke 6.

Tab. 6 Rozdelenie žiakov s úspešnosťou nižšou alebo rovnou 33 %

		chlapci	dievčatá	spolu
Typ školy	GYM	39,6%	58,8%	98,5%
	SOŠ a konzervatóriá	0,6%	1,0%	1,5%
Spolu		40,2%	59,8%	100,0%

Prepojenie úspešnosti v oboch častiach – EČ MS a PFIČ MS

Podrobné údaje o výsledkoch v oboch častiach (EČ aj PFIČ MS), ako aj počty žiakov, ktorí nesplnili podmienky na úspešné zvládnutie oboch častí MS (EČ MS ani PFIČ MS) nájdete v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 7 Úspešnosť žiakov – prepojenie úspešnosti v EČ MS a PFIČ MS, úroveň B2

Úspešnosť	termín			Spolu
	riadny	náhradný	opravný	
(EČ MS ≤ 33) & (PFIČ MS ≤ 25)	67	3	5	75
(EČ MS ≤ 33) & (PFIČ MS > 25)	633	2	9	644
(EČ MS > 33) & (PFIČ MS ≤ 25)	181	0	3	184
(EČ MS > 33) & (PFIČ MS > 25)	13782	37	1	13820
Spolu	14663	42	18	14723

Tabuľka uvádza len prienik tých žiakov, ktorí vykonali aj EČ MS a PFIČ MS (v ich prípade mohlo ísť o opravný termín z minulého roku alebo to boli žiaci maturujúci podľa medzinárodných dohôd a pod.).

Prepojenie úspešnosti a percentilu

Úspešnosť žiaka v teste EČ MS vyjadrená v percentách zaokrúhlená na jedno desatinné miesto sa uvádza na maturitnom vysvedčení. Neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia výsledku žiaka v testoch EČ MS je aj percentil, ktorý sa taktiež uvádza na maturitnom vysvedčení.

V tabuľke 8 uvádzame prepojenie úspešnosti s percentilom.

Tab. 8 Anglický jazyk úroveň B2 2016 - prepojenie úspešnosti a percentilu

Úspešnosť	Percentil	Počet žiakov	Úspešnosť	Percentil	Počet žiakov	Úspešnosť	Percentil	Počet žiakov
6,7	,0	1	42,5	13,1	137	75,8	70,3	283
8,3	,0	1	43,3	14,0	149	76,7	72,2	227
10,0	,0	2	44,2	15,0	172	77,5	73,7	271
10,8	,0	1	45,0	16,2	176	78,3	75,5	260
12,5	,0	2	45,8	17,4	178	79,2	77,3	261
13,3	,0	2	46,7	18,6	169	80,0	79,0	247
14,2	,1	3	47,5	19,7	174	80,8	80,7	261
15,0	,1	6	48,3	20,9	185	81,7	82,4	268
15,8	,1	5	49,2	22,1	197	82,5	84,2	236
16,7	,2	10	50,0	23,4	164	83,3	85,8	238
17,5	,2	8	50,8	24,5	185	84,2	87,4	245
18,3	,3	16	51,3	25,8	1	85,0	89,1	231
19,2	,4	7	51,7	25,8	191	85,8	90,6	219
20,0	,4	8	52,5	27,0	188	86,7	92,1	204
20,8	,5	19	53,3	28,3	175	87,5	93,4	156
21,7	,6	18	54,2	29,5	190	88,3	94,5	166
22,5	,7	26	55,0	30,8	193	89,2	95,6	136
23,3	,9	28	55,8	32,0	186	90,0	96,5	130
24,2	1,1	34	56,7	33,3	218	90,8	97,4	109
25,0	1,3	26	57,5	34,8	215	91,7	98,1	84
25,8	1,5	42	58,3	36,2	210	92,5	98,7	73
26,7	1,8	44	59,2	37,6	220	93,3	99,2	44
27,5	2,1	41	60,0	39,1	211	94,2	99,5	32
28,3	2,3	44	60,8	40,5	214	95,0	99,7	28
29,2	2,6	63	61,7	41,9	205	95,8	99,9	12
30,0	3,1	58	62,5	43,3	234	96,7	99,9	5
30,8	3,5	64	63,3	44,9	227	97,5	100,0	2
31,7	3,9	63	64,2	46,4	231	98,3	100,0	1
32,5	4,3	85	65,0	47,9	236			
33,3	4,9	88	65,8	49,5	266			
34,2	5,5	77	66,7	51,3	231			
35,0	6,0	91	67,5	52,9	233			
35,8	6,6	110	68,3	54,4	266			
36,7	7,3	108	69,2	56,2	237			
37,5	8,1	104	70,0	57,8	269			
38,3	8,8	106	70,8	59,6	240			
39,2	9,5	134	71,3	61,2	1			
40,0	10,4	129	71,7	61,2	268			
40,8	11,2	130	72,5	63,0	256			
41,3	12,1	1	73,3	64,7	274			
41,7	12,1	150	74,2	66,6	264			
			75,0	68,3	292			

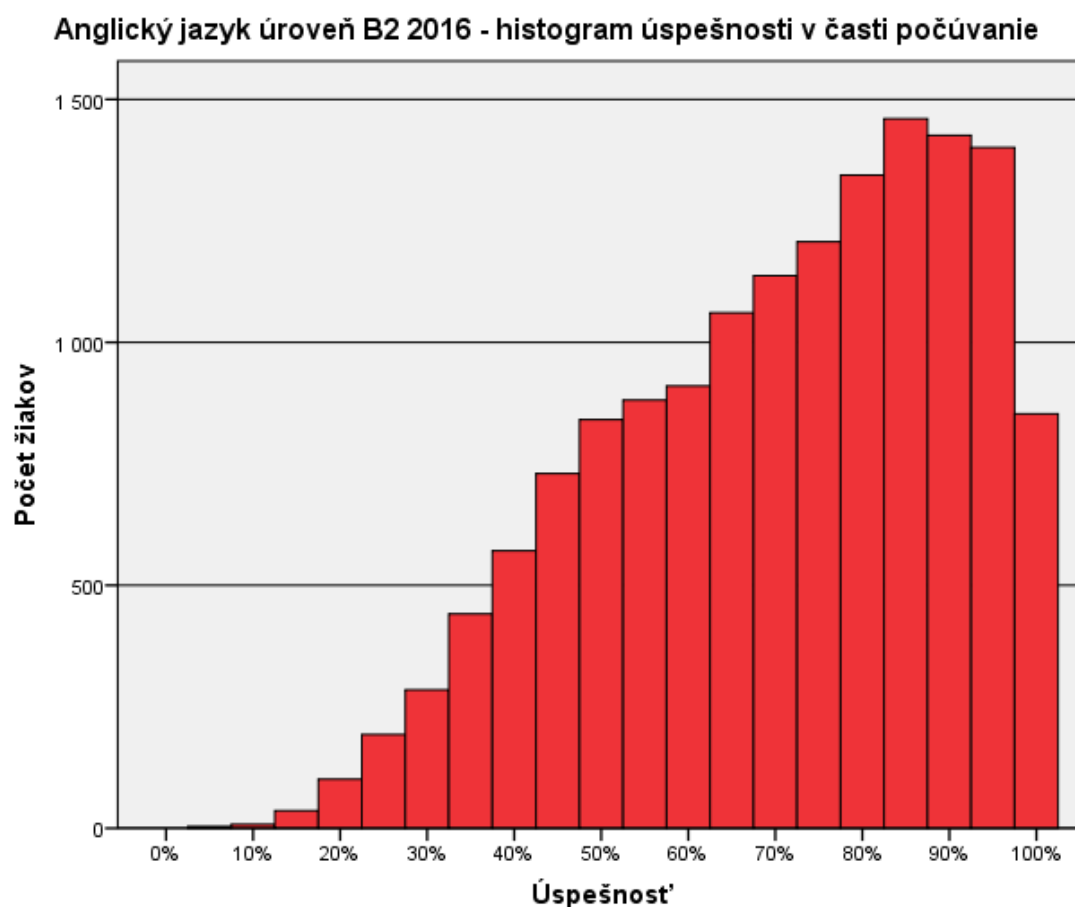
Úspešnosť podľa jednotlivých zručností

Najvyššiu úspešnosť v tomto školskom roku dosiahli žiaci v časti *Počúvanie s porozumením* (70,5 %), v časti *Čítanie s porozumením* dosiahli žiaci priemernú úspešnosť 69,5 % a najnižšiu priemernú úspešnosť sme zaznamenali v časti *Gramatika a lexika* (51,1 %).

Globálne sa dá konštatovať, že časť testu *Počúvanie s porozumením* bola riešená s vysokou priemernou úspešnosťou. Obrázok 9 znázorňuje histogram tejto časti.

V rámci počúvania boli žiaci najmenej úspešní pri riešení úloh vyžadujúcich si uplatnenie receptívnych zručností na to, aby na základe vypočutého správne identifikovali náročnejšie synonymické výrazy a pochopili špecifické informácie obsahujúce náročnejšiu slovnú zásobu alebo zložitejšie gramatické štruktúry.

Vyššiu úspešnosť riešenia dosiahli žiaci v položkách, kde stačilo v nahrávke zachytiť podstatnú informáciu obsahujúcu jednoduchú slovnú zásobu a menej náročné synonymické vyjadrenia. Žiaci teda globálne preukázali dobré schopnosti pri abstrahovaní hlavných, podstatných, explicitne uvedených informácií z hovoreného textu.

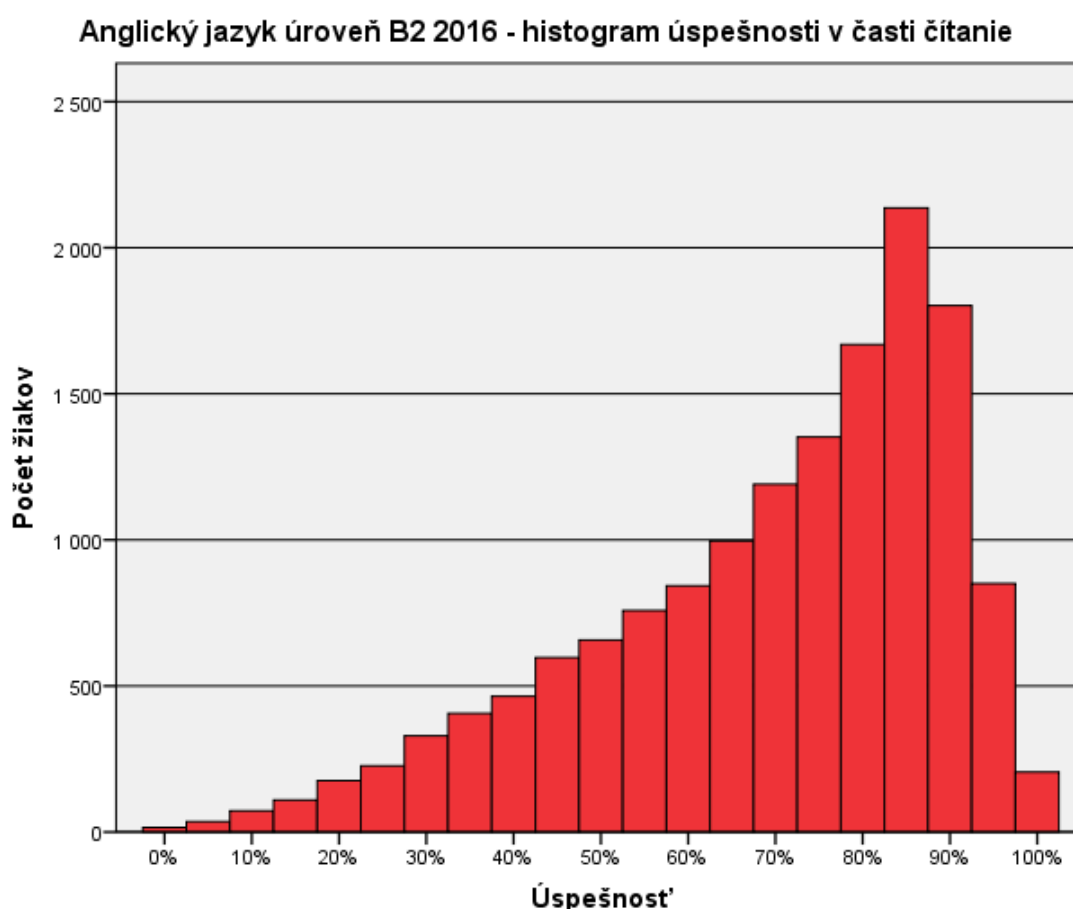

Obr. 9 Histogram úspešnosti v časti počúvanie

Ako sme už uvádzali vyššie, v časti *Čítanie s porozumením* dosiahli žiaci priemernú úspešnosť 69,5 %.

Najmenej úspešní boli žiaci v úlohách zameraných na orientáciu v logickej štruktúre textu a s tým súvisiace správne priradenie informácií na vynechané miesta v texte.

Najviac úspešní boli žiaci v úlohách, v ktorých mali určovať pravdivosť alebo nepravdivosť výrokov s uvedením referencie na určitú časť textu – vyhľadávanie špecifických informácií. Žiaci dobre zvládli aj produkciu krátkych odpovedí do zhrnutia textu za predpokladu, že stačilo informáciu lokalizovať, abstrahovať a správne použiť v podobne formulovanej vete.

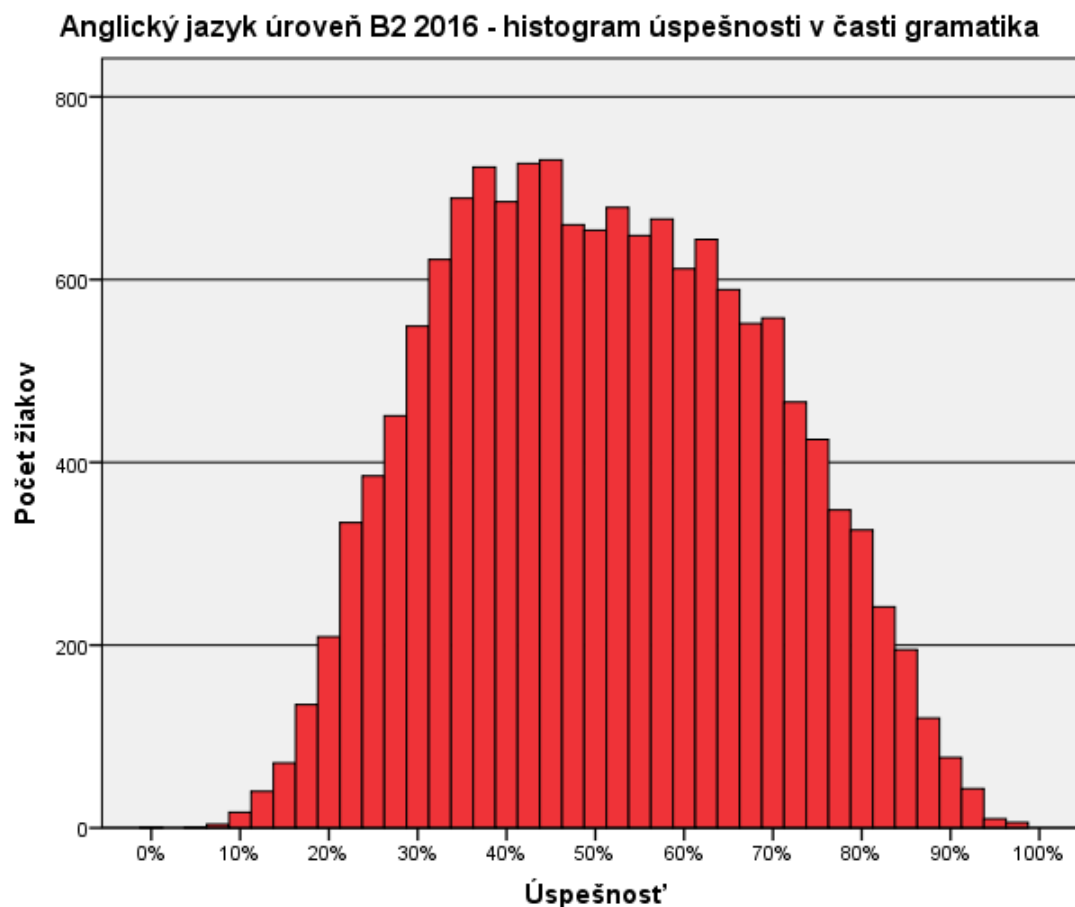
Obr. 10 Histogram úspešnosti v časti čítanie

Najslabšia úspešnosť bola dosiahnutá v časti *Gramatika a lexika*. Na mnohých školách sa pri vyučovaní anglického jazyka kladie menší dôraz na zvládnutie gramatiky, pričom práve táto oblasť je pre mnohých žiakov najobávanejšou časťou testovania. Histogram úspešnosti v časti gramatika a lexika je uvedený nižšie (obr. 11).

Najväčšie problémy žiakom spôsobovali viaceré položky vyžadujúce si produkciu krátkej odpovede – dopĺňanie funkčných slov na základe kontextu. Náročnejšie boli pre žiakov

položky zamerané na výber správnej odpovede so zreteľom na kontext, najmä také, ktoré obsahovali náročnejšiu lexiku.

Najúspešnejšie riešenými boli úlohy s výberom odpovede, ktoré obsahovali jednoduchšiu gramatiku a frekventovane používané lexikálne výrazy. Medzi najúspešnejšie riešenými boli aj položky zamerané na najpoužívanejšie spôsoby tvorby slov.

Obr. 3 Histogram úspešnosti v časti gramatika a lexika

3 Interpretácia výsledkov testu EČ MS z AJ úroveň B2

Test externej časti maturitnej skúšky z anglického jazyka úroveň B2 je pripravovaný tímom odborníkov podľa *Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z anglického jazyka úroveň B2* (ďalej len cieľové požiadavky).

Tento test zaraďujeme medzi testy NR (*Norm Referenced*), teda testy relatívneho výkonu. Cieľom testu je vzájomne porovnať výsledky žiakov a zoradiť ich podľa dosiahnutej úspešnosti. NR testy musia nevyhnutne obsahovať položky s rôznym stupňom obťažnosti, aby rozlíšili žiakov. Opakom takýchto testov sú testy overovacie – CR (*Criterion Referenced*), označované ako testy absolútneho výkonu, ktorých cieľom je overiť, či si žiak osvojil určité poznatky a zručnosti, ktoré sú vopred stanovené ako podstatné. Výsledok žiaka sa neporovnáva s výsledkami iných žiakov, ale s vopred určenými kritériami. V týchto testoch by mal byť zastúpený každý tematický celok učiva, reprezentovaný dostatočným počtom úloh.

Na to, aby sme mohli výsledky testu EČ MS z anglického jazyka považovať za spoľahlivé, musíme poznať vlastnosti testu. V tejto časti analýzy sa zameriavame na vlastnosti jednotlivých položiek, ktoré dokladujú charakter a kvalitu NR testu.

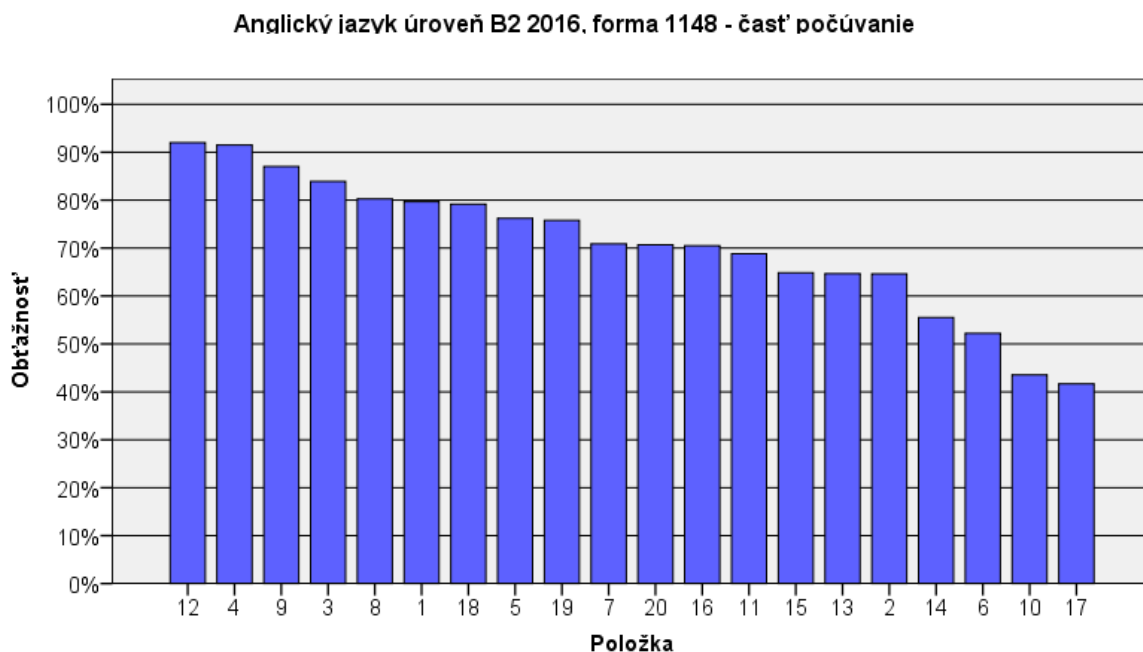
V prvej fáze je potrebné preukázať porovnateľnosť foriem testu z anglického jazyka. Distribúcia týchto foriem medzi žiakmi bola takmer rovnaká. *Formu 1148* písalo 50,2 % žiakov a *formu 1245* písalo 49,8 % žiakov. Priemerná úspešnosť (63,9 % a 63,5 %) a aj reliabilita (0,925 a 0,925) v oboch formách boli porovnateľné.

Taktiež porovnateľná bola aj obťažnosť oboch foriem. Medzi zodpovedajúcimi si položkami v jednotlivých formách neboli vecne významné rozdiely. Obe formy môžeme považovať za ekvivalentné. Ďalšie analýzy sa budú vzťahovať k položkám zástupnej formy testu 1148.

Charakteristiky položiek

V tejto časti sa budeme venovať charakteristikám položiek, ako sú obťažnosť, citlivosť, nedosiahnutosť, vynechanosť, neriešenosť a korelácia medzi položkou a zvyškom testu, pričom urobíme analýzu vybraných položiek v súvislosti s týmito charakteristikami. Súhrnné charakteristiky položiek sú uvedené v tabuľkách 9 – 11. Problematické hodnoty sú farebne zvýraznené. Jednotlivé štatistické ukazovatele sú objasnené v prílohe tejto správy.

Z obrázka č. 11 je vidno, že najobťažnejšia položka v časti *Počúvanie s porozumením* bola položka č. 17 (41,7 %). Bola to jedna z dvoch položiek v tejto časti s úspešnosťou nižšou ako 50 %. Z uvedeného vyplýva, že počúvanie s porozumením bolo žiakmi riešené veľmi úspešne. Najľahšou položkou bola položka č. 12, ktorej obťažnosť mala hodnotu 92,0 %.

Obr. 11 Graf obťažnosti položiek – počúvanie s porozumením, úroveň B2

Pozrieme sa na to, s čím žiaci mali problémy, prípadne čo žiaci zvládli vynikajúco.

17 I loathed the venue.

Správna odpoveď: X

Položka č. 17 bola zameraná na počúvanie s porozumením a zaradená do tretej úlohy v teste – úlohy s krátkou odpoveďou. V tejto úlohe mal žiak preukázať, že rozumie monologickému ústnemu prejavu prednesenému v štandardnej angličtine. Overovalo sa, či žiak porozumel hlavnej myšlienke vypočutých informácií a dokázal ich priradiť k informáciám, ktoré nosné myšlienky zhŕňali. Žiak k správne riešeniu dospel vtedy, keď správne identifikoval, že práve táto informácia v nahrávke neodznela.

12 Kim was forced to stop training after being infected.

(A) true (B) false (C) not stated

Správna odpoveď: (A)

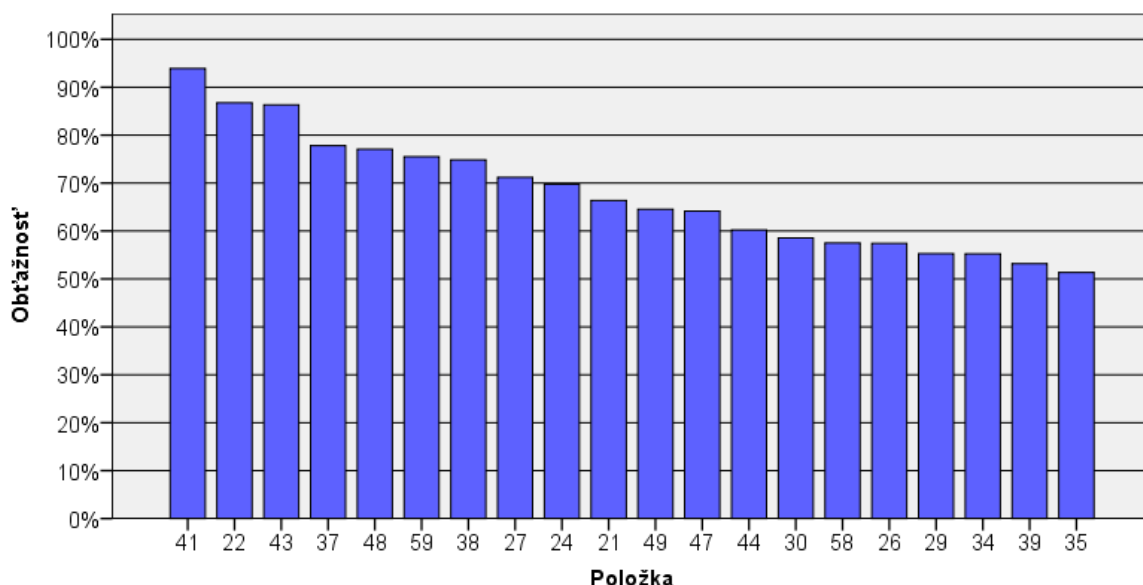
*The energy crunch of my life came in June when I did a triathlon and contracted Weil's disease from the water we swam in. It is quite a serious bacterial infection that causes rapid organ damage. I was on strong medication for a month, barely able to get out of bed. **Being so ill taught me that stopping can be a good thing**, too; I had no choice but to rest and let my body recover.*

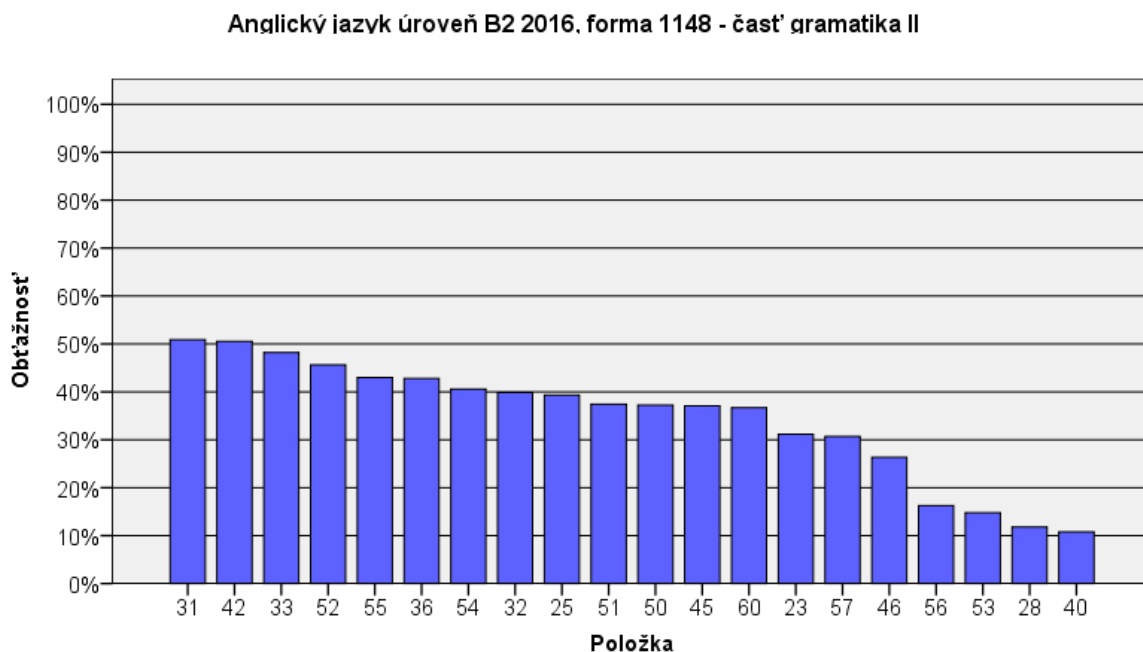
Naopak, položka č. 12 bola veľmi dobre riešená a celkovo ju teda hodnotíme ako veľmi ľahkú položku (priemerná úspešnosť riešenia 92 %).

Položka bola zaradená do druhej úlohy v teste – úlohy s výberom odpovede. V tejto úlohe mal žiak preukázať, že rozumie monologickému ústnemu prejavu, ktorý bol tematicky zameraný na tému *Šport, Ľudské telo a starostlivosť o zdravie*. Overovalo sa, či žiak porozumel hlavnej myšlienke vypočutých informácií a dokázal na základe vypočutého identifikovať či boli vyjadrenia pravdivé, nepravdivé, alebo sa v nahrávke nevyskytovali.

V časti *Gramatika a lexika* žiakom robila najmenšie problémy položka č. 41 (93,9 %). Medzi najúspešnejšie riešenými položkami boli aj položky č. 22 (86,7 %), č. 43 (86,3 %). Tieto tri položky boli veľmi ľahké. Ako vidno z grafov obťažnosti položiek, takmer polovica položiek v tejto časti testu mala obťažnosť pod 50 %. Štrnásť položiek patrilo do pásma stredne obťažných a 9 bolo pre žiakov obťažných. Štyri z položiek boli pre žiakov veľmi obťažné – č. 40 (10,8 %), č. 28 (11,8 %), č. 53 (14,8 %) a č. 56 (16,2 %). Zostávajúcich 10 položiek bolo pre žiakov ľahkých. Obrázok 12 znázorňuje dva grafy zachytávajúce obťažnosť všetkých položiek v časti *Gramatika a lexika*.

Anglický jazyk úroveň B2 2016, forma 1148 - časť gramatika I

Obr. 12 Grafy obťažnosti položiek – Gramatika a lexika, úroveň B2

Najvyššiu úspešnosť sme v tejto časti testu zaznamenali v prípade položky č. 41 (93,9 %), ktoré bola súčasťou úlohy s krátkou odpoveďou. Išlo o veľmi ľahkú položku.

41 Today this beautiful city is a highlight of the Maple Leaf Trail. The trail links Quebec City in the north with Montreal, Ottawa and Toronto, a (**distant**) of around 500 miles.

Správna odpoveď: **distance**

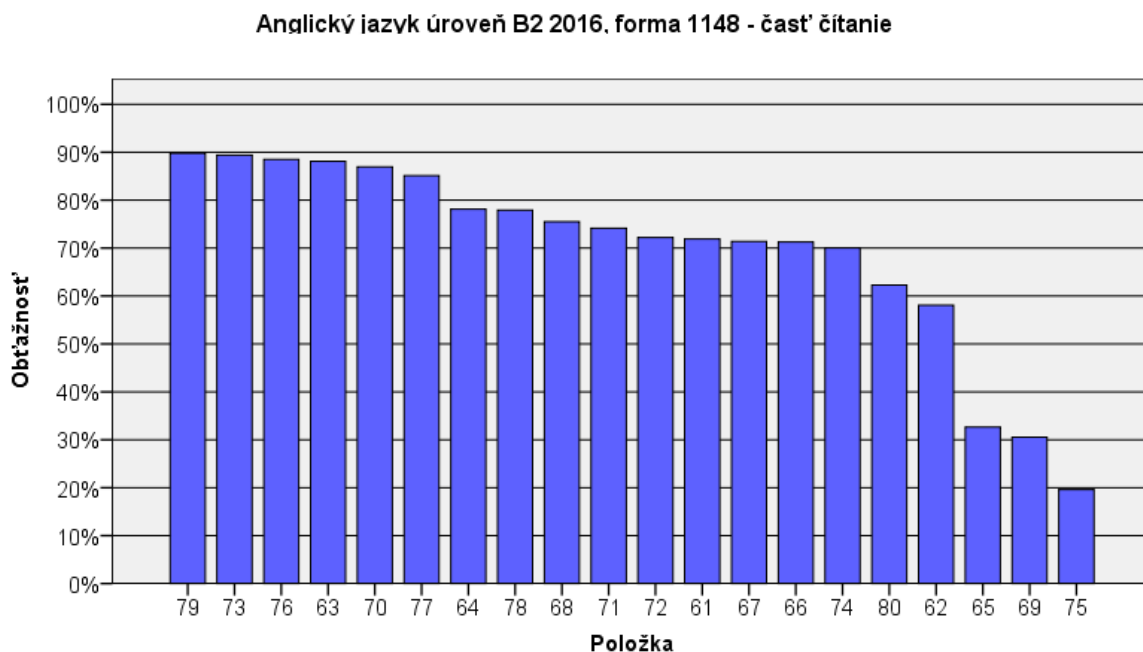
V položke č. 40 bolo treba vybrať správnu odpoveď spomedzi 4 možností. Úspešnosť riešenia bola len 10,8 %. Išlo teda o veľmi ťažnú položku.

40 I reassured her I wasn't and she finally turned back towards her car. Then, just when I thought my was over, she called over her shoulder, "All you Muckridges are stupid idiots. Stepping out like that! Pah."

(A) ordeal (B) torture (C) threat (D) remorse

Správna odpoveď: (A)

V časti *Čítanie s porozumením* bola pre žiakov najobťažnejšia položka č. 75 (19,6 %), ktorá sa tak zaradila do pásma veľmi ťažných položiek. Dve položky boli pre žiakov ťažné a jedna stredne ťažná. Všetky ostatné položky z tejto časti testu zvládli žiaci s priemernou úspešnosťou nad 60 %. Položka č. 79 (89,8 %) bola riešená s najvyššou úspešnosťou. Obrázok 13 znázorňuje graf obťažnosti všetkých položiek v časti *Čítanie s porozumením*.

Obr. 13 Graf obtiažnosti položiek – čítanie s porozumením, úroveň B2

Položka č. 75 bola súčasťou úlohy s krátkou odpoveďou. Úspešnosť riešenia bola 19,6 %. Išlo o veľmi obtiažnú položku.

75 Albert's father could not help Albert's family because his business was . (1 word)

Správna odpoveď: bankrupt

Východiskový text:

At this point, Albert Einstein probably reached the lowest point in his life. He could not marry Maric and support a family without a job, and his father's business was in bankruptcy.

Najúspešnejšie riešená bola položka č. 79 (89,8 %).

79 After the divorce from Mileva, Einstein married his . (1 word)

Správna odpoveď: cousin

Einstein began an affair with a cousin, Elsa Löwenthal, whom he later married. He finally divorced Mileva in 1919 and as a settlement agreed to give her the money he might receive if he ever won a Nobel Prize.

Ako vidno z tabuliek 9 – 11, šestnásť položiek nedosiahlo citlivosť vyššiu ako 30 %. Len v dvoch položkách (č. 57 a 80) sme zaznamenali neriešenosť nad 10 %, preto môžeme skonštatovať, že časový limit 120 minút je pre tento typ testu úrovne B2 dostačujúci.

Ďalšie časti tejto kapitoly budeme venovať analýze vybraných položiek, ktorých charakteristiky považujeme za zaujímavé pre pedagógov, odbornú i širšiu verejnosť a ponúkneme interpretáciu daných charakteristík. Rozhodli sme sa vybrať takú vzorku ukážok, na ktorých sa pokúsime vysvetliť zámer autorov a zmýšľanie žiakov pri voľbe správne odpovede.

Tab. 9 Súhrnné charakteristiky položiek – Počúvanie s porozumením

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Point Biserial
1	79,7	54,6	,00	,11	,11	,440
2	64,6	61,5	,00	,07	,07	,403
3	83,9	41,0	,00	,20	,20	,374
4	91,5	16,7	,00	,09	,09	,179
5	76,2	55,2	,00	,41	,41	,428
6	52,2	72,2	,00	,40	,40	,454
7	70,9	66,7	,00	,40	,40	,476
8	80,3	33,0	,00	,15	,15	,259
9	87,0	29,6	,00	,08	,08	,277
10	43,5	22,8	,00	,39	,39	,112
11	68,8	34,7	,00	,25	,25	,240
12	92,0	16,8	,00	,07	,07	,202
13	64,7	44,2	,01	,28	,29	,272
14	55,5	67,8	,13	,70	,83	,486
15	64,9	61,0	,13	,55	,68	,442
16	70,5	65,3	,15	,31	,46	,526
17	41,7	59,8	,16	,91	1,07	,416
18	79,2	57,3	,20	,27	,47	,508
19	75,8	63,3	,24	,24	,48	,527
20	70,7	65,1	,24	,40	,64	,503

Tab. 10 Súhrnné charakteristiky položiek – Gramatika a lexika

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Point Biserial
21	66,4	62,9	,00	,63	,63	,480
22	86,7	28,8	,00	,16	,16	,277
23	31,2	12,3	,00	,54	,54	,083
24	69,7	58,9	,00	,28	,28	,454
25	39,3	53,2	,00	,23	,23	,357
26	57,4	60,1	,00	,23	,23	,414
27	71,2	28,8	,00	,21	,21	,189
28	11,8	4,8	,00	,46	,46	,057
29	55,3	46,9	,00	,17	,17	,330
30	58,5	60,0	,00	,64	,64	,421
31	50,9	49,3	,00	,27	,27	,331
32	39,9	44,4	,00	,54	,54	,300
33	48,2	48,7	,00	,29	,29	,340
34	55,2	61,4	,00	,66	,66	,427
35	51,4	39,5	,00	,52	,52	,256
36	42,8	69,7	,00	,13	,13	,501
37	77,8	46,9	,00	,46	,46	,368
38	74,9	43,0	,00	,20	,20	,352
39	53,2	50,5	,00	,43	,43	,353
40	10,8	9,2	,00	,64	,64	,100
41	93,9	13,6	,01	,17	,19	,202
42	50,5	67,2	,01	3,25	3,27	,476
43	86,3	10,0	,01	,36	,37	,082
44	60,2	64,5	,03	1,59	1,62	,458
45	37,1	62,2	,03	5,23	5,26	,460
46	26,3	31,3	,03	2,48	2,50	,257
47	64,1	58,2	,03	2,33	2,36	,421
48	77,1	49,3	,03	1,04	1,07	,408
49	64,5	62,7	,03	1,30	1,32	,460
50	37,2	59,9	,04	3,64	3,68	,427
51	37,4	17,9	,21	,19	,40	,108
52	45,6	59,6	,32	9,06	9,38	,426
53	14,8	25,0	,41	4,42	4,83	,212
54	40,6	38,8	,54	7,68	8,22	,247
55	43,0	30,6	,63	2,18	2,81	,209
56	16,2	34,9	,94	8,55	9,49	,323
57	30,7	67,5	1,07	12,73	13,80	,508
58	57,5	63,3	1,24	2,01	3,25	,401
59	75,5	44,6	1,77	1,23	3,00	,314
60	36,7	52,1	1,77	4,39	6,16	,387

Tab. 11 Súhrnné charakteristiky položiek – Čítanie s porozumením

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Point Biserial
---------	-----------	-----------	----------------	-------------	-------------	----------------

61	71,9	69,5	,00	,36	,36	,529
62	58,1	71,5	,00	1,38	1,38	,474
63	88,1	38,7	,00	,58	,58	,457
64	78,1	56,6	,00	,58	,58	,481
65	32,7	19,8	,00	,86	,86	,105
66	71,3	57,6	,00	,74	,74	,465
67	71,4	73,8	,00	,79	,79	,566
68	75,5	51,9	,01	,32	,33	,432
69	30,6	43,6	,01	,76	,78	,256
70	87,0	28,6	,01	,43	,44	,350
71	74,1	58,3	,01	1,34	1,35	,473
72	72,2	55,0	,01	,19	,20	,412
73	89,4	23,8	,04	,29	,33	,304
74	70,0	67,1	1,11	6,25	7,36	,506
75	19,6	37,3	1,19	2,56	3,75	,208
76	88,5	32,7	1,42	3,72	5,14	,423
77	85,1	42,1	1,65	4,42	6,06	,485
78	77,9	36,7	1,85	2,50	4,35	,346
79	89,8	30,1	2,50	,52	3,02	,414
80	62,3	87,3	2,50	11,11	13,61	,608

Nepriaznivé hodnoty položiek sú v tabuľkách farebne označené. Za nepriaznivú považujeme obťažnosť pod 20 % a nad 80 %, citlivosť pod 30 %, neriešenosť nad 30 % a koreláciu položky so zvyškom testu (Point Biserial) pod 0,3.

4 Analýza položiek testu EČ MS z AJ úroveň B2, 2016

Pre potreby interpretácie kvality položiek je potrebné rozumieť tabuľke poskytujúcej štatistické hodnoty analýzy položiek testu. Ďalším dôležitým krokom k interpretácii výsledkov a stanoveniu záverov vyplývajúcich z výsledkov testovania je oboznámenie sa s grafom distribúcie úspešnosti položiek testu.

Vysvetlenie tabuliek s vyhodnotením ponúkaných možností odpovede jednotlivých položiek a grafom distribúcie úspešnosti položiek testu sa nachádzajú v prílohe tejto správy.

1. časť: *Listening* – obsahová analýza položiek

Položka 04: predstavovala úlohu s výberom odpovede typu multiple choice (výber zo 4 možností). Spadala do tém: *Veda a technika v službách ľudstva a Zamestnanie* a testovala zručnosť počúvanie s porozumením. Položka bola v teste zaradená do prvej časti počúvania s porozumením pod názvom úlohy *An Interview with John Glenn, Astronaut and Senator*.

04 Besides the area of nuclear weapons control, John Glenn, senator, was active in .

- (A) economic and financial issues
- (B) educational and environmental matters
- (C) health and social issues
- (D) law and legislation matters

Správna odpoveď: (B)

Východiskový text:

What were some of the highs and lows of your career as a senator?

John Glenn: Since I've been through two wars, I couldn't imagine how much more horrible a nuclear war could be. When I got to the Senate, I found out there wasn't much going on in the area of control, so I took the leadership in the area of weapons of mass destruction and how we control them internationally. I'm proud of some of the **bills in education** I supported and was able to work on, and some of the **things in the environment**, as well.

K správne mu riešeniu položky musel žiak rozumieť dialogickému ústnemu prejavu v nahrávke a odlíšiť podstatné a špecifické informácie. Žiak musel identifikovať výrazy zadane v možnostiach úlohy a na základe vypočutého identifikovať kontext, v ktorom boli tieto možnosti použité. Nestačilo len zachytiť jednotlivé možnosti, pretože tie odzneli vo

vyjadrení všetky. Kľúčovým bolo identifikovať synonymické vyjadrenia týchto výrazov prezentované osobou zainteresovanou do rozhovoru v nahrávke.

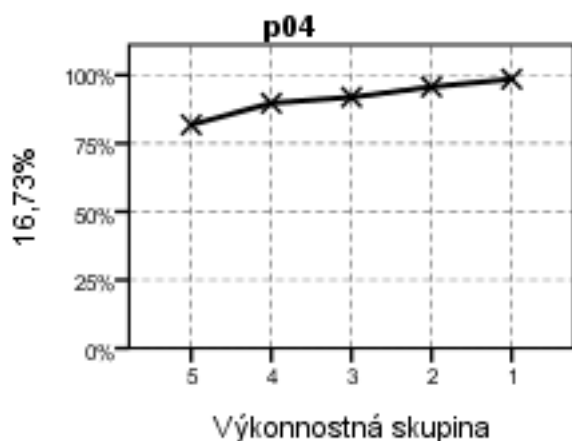
Z ponúkaných možností bola správna možnosť B (*P. Bis.* = 0,18). Podiel žiakov, ktorí si vybrali správnu možnosť by mal byť najväčší ako aj väčšina žiakov v teste celkovo úspešnejších by si mala vybrať práve správnu odpoveď a nie distraktor, preto by hodnota *P. Bis.* by mala byť vyššia ako 0,30 a distraktory by mali mať hodnoty záporné.

Na základe daných ukazovateľov predpokladáme, že aj priemerne úspešnejší žiaci v teste si nesprávne prepojili výrazy *economical and financial matters* (ekonomické a finančné záležitosti) s v nahrávke sa vyskytujúcim výrazom *bills*, ktorý prevažne poznali len v jeho základnom význame: účtenka, zmenka, potvrdenka, faktúra či účet, no v danej úlohe ho bolo potrebné chápať ako návrh zákona v oblasti vzdelávania (*bills in education*). Distraktory boli zvolené vhodne, keďže mali hodnotu *P. Bis.* zápornú. Nepriaznivá hodnota sa vyskytla v prípade 7 žiakov, ktorí odpoveď neuviedli.

Tab. 12 Tabuľka analýzy distraktorov (položka 04, testu AJB2)

		B04	C04	D04	X04
P. Bis.	-,14	,18	-,09	-,08	,02
p	,03	,92	,02	,03	,00
N	251,00	6838,00	148,00	228,00	7,00

Priemerná úspešnosť riešenia položky žiakmi bola 91,5 %, a preto hovoríme o veľmi ľahkej položke. Aj napriek tomu, že cieľom autorov v rámci tejto položky bolo rozlíšiť žiakov podľa úrovne ovládania jednotlivých významov slov, položka nedosiahla dobrú rozlišovaciu schopnosť, čo vidíme podľa hodnoty citlivosti 16,7 % (obr. 14).

Obr. 14 Graf distribúcie úspešnosti (položka 04, úroveň B2)

Položka 10: predstavovala úlohu s výberom odpovede typu multiple choice (výber z 3 možností). Tematicky spadala do tém: *Zamestnanie, Záluby, voľný čas a životný štýl* a testovala zručnosť počúvanie s porozumením. Položka bola v teste zaradená do druhej časti počúvania s porozumením pod názvom úlohy *Two Successful Women*. K správne mu riešeniu položky musel žiak porozumieť monologickému ústnemu prejavu v nahrávke, odlíšiť podstatné informácie od menej podstatných a porozumieť špecifickým informáciám. Žiak musel určiť, či bola východisková veta pravdivá, nepravdivá alebo z nahrávky nevyplývala.

10	<i>In 2010, Nicky fell ill a couple of times because she was exhausted from her pre-election activities.</i>		
	(A) true	(B) false	(C) not stated
Správna odpoveď: (C)			
Východiskový text: <i>My biggest energy crunch was the General Election of 2010. I had a two-year-old son and it was four-and-a-half weeks of 16-hour days. But when you can see the end in the sight, it's easier to push through.</i>			

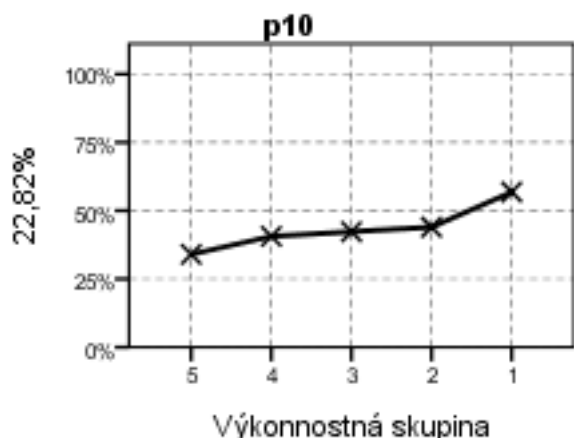
Z ponúkaných možností bola správna možnosť C – neuvedené (*P. Bis.* = 0,11). Volilo ju síce najviac žiakov (44 %), avšak mnohí žiaci, ktorí patrili do vyšších výkonnostných skupín volili aj distraktor B – nepravda (31 %). Hodnota *P. Bis.* nižšia ako 0,30 nám hovorí, že pri riešení tejto položky zlyhali aj niektorí žiaci v teste celkovo úspešnejší.

Tab. 13 Tabuľka analýzy distraktorov (položka 10, testu AJB2)

	A10	B10	C10	X10
P. Bis.	-,19	,06	,11	-,01
p	,25	,31	,44	,00
N	1843,00	2347,00	3253,00	29,00

Štatistické parametre položky indikujú priemernú úspešnosť riešenia 43,5 %, ide teda o stredne obťažnú položku. Ukazuje sa, že identifikovať informáciu, ktorá v nahrávke neodznela, nerobí žiakom výraznejšie problémy.

Položka nemala vyhovujúcu rozlišovaciu schopnosť, hodnota citlivosti bola 22,8 %. Z obr. 15 je zrejmé, že táto úloha dokázala miernejšie odlíšiť žiakov len prvej výkonnostnej skupiny od žiakov ostatných výkonnostných skupín.

Obr. 15 Graf distribúcie úspešnosti (položka 10, úroveň B2)

Položka 18: predstavovala úlohu s krátkou odpoveďou, usporiadanie výrokov podľa toho, v akom poradí odznejú v nahrávke. Tematicky spadala do témy: *Stravovanie* a testovala zručnosť počúvanie s porozumením. Položka bola v teste zaradená do tretej časti počúvania s porozumením pod názvom úlohy *Funny Situations with Food*. K správne riešeniu položky musel žiak porozumieť monologickému ústnemu prejavu v nahrávke, odlíšiť podstatné informácie od menej podstatných a porozumieť hlavnej myšlienke určitej ohraničenej výpovede. K správne riešeniu sa žiak dopracoval vtedy, ak vhodne priradil vetu v položke k jednej zo situácií, ktoré odzneli v nahrávke. Vzhľadom na frekventované výrazy *switch sth.* (vymeniť niečo) a *use sth. instead of sth.* (použiť niečo namiesto niečoho) vo východiskovej vete a v príslušnej časti nahrávky táto položka nespôsobovala žiakom výrazné problémy.

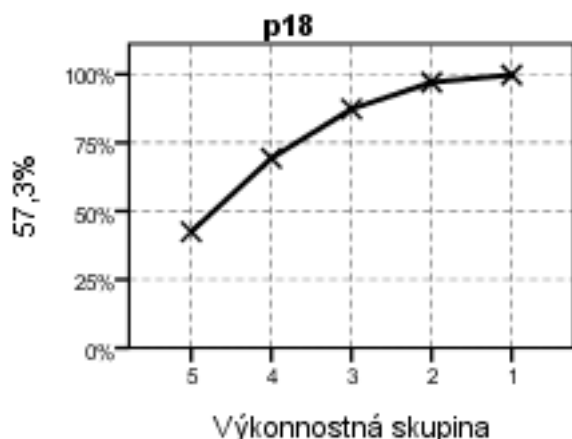
18 I switched ingredients.

Správna odpoveď: 2

Východiskový text:

Tip nr. 2: I was hosting a baby shower for a friend and I thought I'd make her favourite treats, chocolate brownies. I spent the whole day baking and insisted my friend had the first pick of them. But rather than saying, "Oh, delicious," she suddenly started gagging. It turns out I'd used salt instead of sugar. The other girls found it hilarious ...

Obťažnosť položky bola 79,2 %, hovoríme preto o ľahkej položke. Položka má tiež veľmi dobrú rozlišovaciu schopnosť, čo dokazuje vysoká hodnota citlivosti 57,3 %. Z obr. 16 môžeme vidieť, že ide o položku, ktorá rozlišuje celkovo v teste viac úspešných a menej úspešných žiakov, a preto hovoríme o vhodne zvolenej položke do NR testu. Zvládnutie tejto položky bola priamo úmerné úspešnosti žiaka v celom teste, išlo teda o jav, ktorý „dobrí“ žiaci spoľahlivo zvládli, zatiaľ čo „slabším“ žiakom mohol spôsobovať vážne problémy.

Obr. 16 Graf distribúcie úspešnosti (položka 18, úroveň B2)

2. časť: *Language in Use* – obsahová analýza položiek

Položka 22: predstavovala úlohu s výberom odpovede typu multiple choice (výber zo 4 možností) a testovala lexikálno-gramatickú zručnosť. Položka bola v teste zaradená do prvej úlohy v rámci časti gramatika a lexika pod názvom *Hit and Walk!* K správne riešeniu položky mohol žiak dospieť na základe uplatnenia receptívneho ovládania gramatických javov a slovnej zásoby.

22 *I won't cheapen and belittle myself by naming the book in an attempt to sell more copies, but it is now in all good bookshops.*

(A) *reachable*

(B) *accessible*

(C) *available*

(D) *comprehensible*

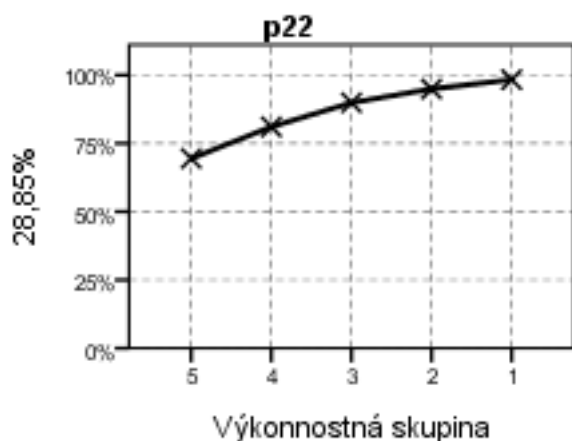
Správna odpoveď: (C)

Pre správne riešenie musel žiak pochopiť význam uvedenej vety zakomponovanej do kontextu a následne vybrať správnu odpoveď z ponúkaných možností. Z ponúkaných možností bola správna možnosť C (*P. Bis.* = 0,28). Správnu odpoveď *available* (dostupný) si síce volilo najviac žiakov (86,7 %), hodnota *P. Bis.* je však nižšia, čo súvisí s celkovou obťažnosťou položky, ktorá bola pre žiakov všetkých výkonnostných skupín ľahká až veľmi ľahká.

Tab. 14 Tabuľka analýzy distraktorov (položka 22, testu AJB2)

	A22	B22	C22	D22	X22
P. Bis.	-,18	-,14	,28	-,13	-,03
p	,06	,05	,87	,02	,00
N	453,00	372,00	6481,00	154,00	12,00

Štatistické parametre položky indikujú priemernú úspešnosť riešenia položky 86,7 % a zaradujeme ju preto medzi veľmi ľahké položky. Dosiahnutá citlivosť má hodnotu 28,9 %. Položka výraznejšie nerozlíšila žiakov jednotlivých výkonnostných skupín.

Obr. 17 Graf distribúcie úspešnosti (položka 22, úroveň B2)

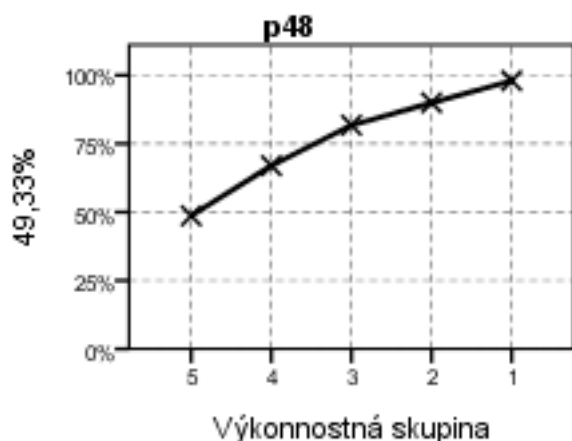
Položka 48: predstavovala úlohu s krátkou odpoveďou, testovala lexikálno-gramatickú kompetenciu – tvorenie slov. Položka bola v teste zaradená do druhej úlohy v rámci časti gramatika a lexika pod názvom *A Tale of Four Cities*. K správne riešeniu položky musel žiak uplatniť produktívne ovládanie tvorby slovnej zásoby.

Položka vychádzala z východiskovej vety zakomponovanej do kontextu. V porovnaní s predchádzajúcim príkladom neponúkala výber možností, žiak na základe ponúknutého slova sám produkoval odpoveď – tvoril správny tvar slova na základe kontextu. Správne mal žiak vytvoriť z podstatného mena *extension* (predĺženie, rozšírenie prídavné meno sloveso *extensive* (rozsiahly, obsiahly, značný).

48 Montreal has its (**extension**) subterranean side – a staggering 20 miles of underground corridors.

Správna odpoveď: *extensive*

Štatistické parametre položky indikujú priemernú úspešnosť riešenia 77,1 %, ide teda o ľahkú položku. Dosiahnutá citlivosť 49,3 % je zo štatistického hľadiska veľmi dobrá. Rozlišovaciu silu položky vidíme graficky znázornenú na obr. 18. Žiaci piatej výkonnostnej skupiny ju riešili priemerne oveľa menej úspešne ako žiaci prvej výkonnostnej skupiny, avšak ani ich priemerná úspešnosť pohybujúca sa na úrovni 50 % nebola nízka.

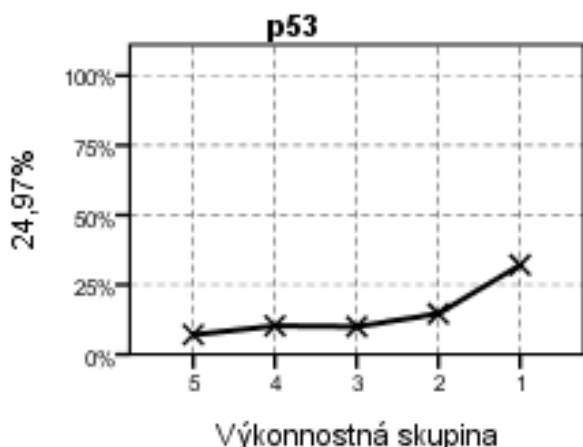
Obr. 18 Graf distribúcie úspešnosti (položka 48, úroveň B2)

Položka 53: predstavovala úlohu s krátkou odpoveďou, testovala lexikálno-gramatickú zručnosť – doplňovanie slov (modifikovaný cloze test). Položka bola v teste zaradená do tretej úlohy v rámci časti gramatika a lexika pod názvom *I Spy with My Little Eye*. K správne mu riešeniu položky musel žiak uplatniť produktívne ovládanie slovnej zásoby – doplniť do textu vhodné slovo, ktoré malo gramatickú funkciu. Položka vychádzala z východiskovej vety zakomponovanej do kontextu. Neponúkala výber možností, žiak na základe kontextu musel sám doplniť odpoveď.

53 It was to be (52) her first overnight stay with us since we'd met her two years before, Jim and I had taken her out (54) for day visits many times.

Správna odpoveď: *although/though/but*

Štatistické parametre položky indikujú priemernú úspešnosť riešenia 14,8 %, ide teda o veľmi ťažnú položku. Položka nedosiahla dobrú rozlišovaciu schopnosť, výraznejšie boli odlíšení iba žiaci prvej výkonnostnej skupiny, dosiahnutá citlivosť bola 25,0 %. Distribúciu úspešnosti vidíme graficky znázornenú na obr. 19.

Obr. 19 Graf distribúcie úspešnosti (položka 53, úroveň B2)

3. časť: Reading – obsahová analýza položiek

Položka 63: predstavovala úlohu s výberom odpovede, spadala do témy: *Vzdelávanie* a testovala zručnosť čítanie s porozumením. Položka bola v teste zaradená do prvej časti čítania s porozumením pod názvom úlohy *I Can't Stop Eating While I Sleep!* K správne vyriešeniu položky musel žiak porozumieť podstatným a špecifickým informáciám a pochopiť logickú štruktúru textu s využitím lexikálnych i gramatických poznatkov. Žiak pracoval s textom, v ktorom boli na určitých miestach vynechané vety s informáciou viažucou sa na prechádzajúcu alebo nasledujúcu časť textu.

Aj napriek relatívne prijateľným výsledkom v časti čítanie s porozumením majú žiaci problémy práve v práci s logickou štruktúrou textu. Dostatočne nepoznajú kohézne a koherentné prvky textu a často nemajú dostatočnú gramatickú a lexikálnu výbavu na to, aby text vnímali aj s jeho logickými prepojeniami. Toto však nie je prípad položky 63, ktorá pravdepodobne práve pre menej náročnejšiu lexiku bola riešená s vyššou priemernou úspešnosťou. Priemerná úspešnosť riešenia položky bola 88,1 %, hovoríme preto o veľmi ľahkej položke.

Z ponúkaných možností bola správna možnosť H, tiež ju volilo najviac žiakov (pozri Tab. 15).

Tab. 15 Tabuľka analýzy distraktorov (položka 63, testu AJB2)

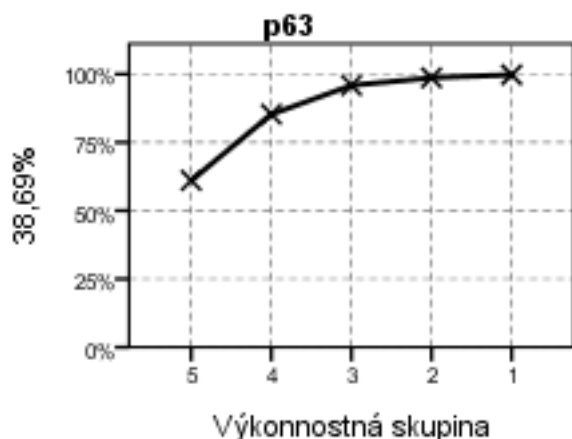
	A63	B63	C63	D63	E63	F63	G63	H63	I63	J63	XY63
p	0,7%	1,5%	0,9%	1,2%	0,6%	0,8%	4,5%	88,1%	0,5%	0,5%	0,7%

63 I had a vague memory of opening it in the night, but it definitely was out of character for me. 62 Brushing it off as a one-time event, I didn't think much more about it. But then I kept waking up with empty glasses or chip packets beside me. One time, I even managed to wander out to the kitchen. We'd had a barbecue earlier that night.

Správna odpoveď: (H)

- (A) Besides, I never ate chocolate or lollies during the day.
 (B) Some friends of mine also helped me to eat them.
 (C) She did her best to hide all the treats so I couldn't find them.
 (D) At one time I refused any kind of fizzy drinks.
 (E) I'd been given it as a gift.
 (F) I'd polished off the whole packet!
 (G) In them, sufferers can even prepare and cook full meals before eating them.
(H) There I eagerly ate some leftover sausages and steak.
 (I) And I'm glad I became stricter!
 (J) My mum often suggested that I should go and see a doctor.

Položka má dobrú rozlišovaciu schopnosť, čo dokazuje hodnota citlivosti 38,7 %. Z obr. 20 je zrejmé, že táto úloha má charakter položky, ktorá výraznejšie odlíšila žiakov poslednej výkonnostnej skupiny, pričom zvyšné skupiny úspešnejších žiakov neboli výraznejšie rozlíšené.

Obr. 20 Graf distribúcie úspešnosti (položka 63, úroveň B2)

Položka 69: predstavovala úlohu s výberom odpovede (výber z 3 možností) zameranú na hľadanie špecifickej informácie v štruktúre textu a testovala zručnosť čítanie s porozumením. Položka bola v teste zaradená do druhej časti čítania s porozumením pod názvom úlohy *From the History of the Credit Card*. K správne riešeniu položky musel žiak vyhľadať podstatné alebo špecifické informácie v štruktúre textu zadane prostredníctvom

výrokov pod textom, porozumieť im a určiť, či sú pravdivé alebo nepravdivé, tiež zdôvodniť svoju odpoveď určením odseku obsahujúceho danú informáciu.

V tomto type úloh na čítanie s porozumením žiaci obyčajne dosahujú najlepšie výsledky. Aj napriek tomu, že vyhľadávanie špecifických informácií v texte je zručnosť, ktorú žiaci obyčajne pravidelne trénujú v rámci hodín anglického jazyka v školách, a tiež existuje veľa učebníc a podporných materiálov, ktoré prezentujú práve tento alebo veľmi podobný typ úloh, položka 69 bola pre žiakov náročnejšia. Priemerná úspešnosť riešenia položky bola 30,6 %, hovoríme preto o obťažnej položke.

69 *From the very beginning, charge cards were made of plastic.*

(A) true (B) false

Which of the paragraphs (a) – (e) supports your answer?

Správna odpoveď: B – d

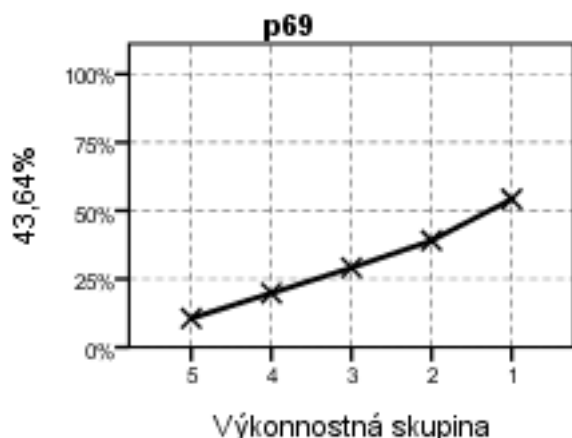
(d) *Soon he was working with his business partner and they developed the Diners Club Card, which was originally on a piece of cardboard. Just two years later, over 20,000 people had a Diners Club Card. It was used mostly for eating and entertainment and was known as a charge card, meaning that the balance had to be paid completely off each month.*

Z ponúkaných možností bola správna možnosť B - d, ktorú si volilo 30,6 % žiakov (pozri Tabuľku 16). Najviac žiakmi volený distraktor, dokonca viac preferovaný ako správna odpoveď, bol B - e (50,2 %).

Tab. 16 *Tabuľka variácií odpovedí (položka 69, testu AJB2)*

A-a	A-b	A-c	A-d	A-e	B-a	B-b	B-c	B-d	B-e	XY
0,1%	0,4%	0,2%	0,7%	10,5%	3,4%	1,6%	0,7%	30,6%	50,2%	0,15%

Aj napriek tomu, že položka bola obťažná, má vyhovujúcu hodnotu citlivosti (43,6 %). Na obr. 21 je vidieť, že položka dostatočne rozlíšila žiakov všetkých výkonnostných skupín.

Obr. 21 Graf distribúcie úspešnosti (položka 69, úroveň B2)

Položka 75: predstavovala doplňovaciú úlohu s krátkou odpoveďou zameranú na pochopenie špecifických informácií textu a hlavnej myšlienky. Daná úloha testovala zručnosť čítanie s porozumením. Položka bola v teste zaradená do tretej časti čítania s porozumením pod názvom úlohy *Marriage and the Family of Albert Einstein*. K správne mu riešeniu položky dospel žiak vtedy, keď vhodne doplnil chýbajúce slovo do zadanej vety, opierajúc sa o výpovednú hodnotu textu. Žiak preto musel vyhľadať podstatné alebo špecifické informácie v texte a v správnom tvare ich do vety pod textom doplniť. V tomto type úlohy na čítanie s porozumením žiaci obyčajne dosahujú horšie výsledky, pretože je potrebná produkcia odpovede, nielen receptívne uplatnenie jazykových vedomostí. Vo väčšine prípadov sú žiaci schopní informáciu lokalizovať, avšak na úrovni B2 nevedia zručne pracovať s lexikou a na základe štruktúry vety nie vždy vedia odhadnúť, aký slovný druh nasleduje. Pre správne riešenie tejto položky je dôležité prepojenie výrazov – *bankruptcy* (bankrot), ktorý sa nachádza v texte a jeho doplnenie v správnom tvare do zadanej položky *bankrupt* (neschopný platiť, nesolvetný, skrachovaný). Viacero žiakov uvádzalo nesprávne: *was bankrupted*. Na základe zadanej vety by pre takúto odpoveď bolo potrebné uviesť konateľ a dea.

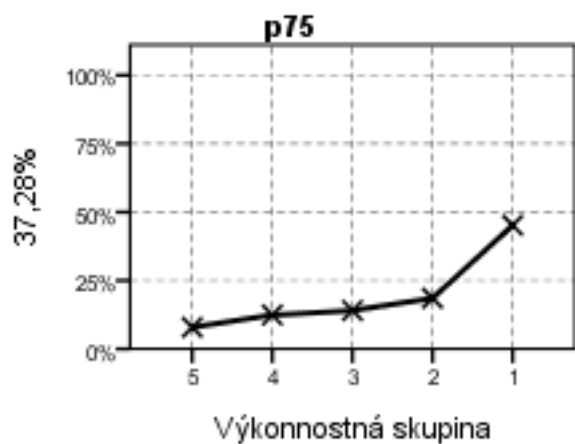
75 *Albert's father could not help Albert's family because his business was . (1 word)*

Správna odpoveď: bankrupt

Východiskový text:

At this point, Albert Einstein probably reached the lowest point in his life. He could not marry Maric and support a family without a job, and his father's business was in bankruptcy.

Priemerná úspešnosť riešenia položky bola 19,6 %, hovoríme preto o veľmi obťažnej položke. Položka má dobrú rozlišovaciu schopnosť, čo dokazuje hodnota citlivosti 37,3 %. Ide o položku, ktorá odlišuje najmä žiakov prvej výkonnostnej skupiny od ostatných.

Obr. 22 Graf distribúcie úspešnosti (položka 75, úroveň B2)

5 Vyhodnotenie PFIČ MS z anglického jazyka úroveň B2

Údaje o PFIČ MS z anglického jazyka úroveň B2 sme dostali od 14 723 žiakov. Po prepojení PFIČ MS s EČ MS zostalo 14 663 žiakov, ktorí písali test EČ MS a súčasne PFIČ MS. Títo žiaci boli zo 418 škôl a 93,9 % to boli žiaci gymnázií.

Žiakom bola zadaná jedna úloha so štruktúrovaným zadáním, ktorá tematicky vychádzala z *Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z anglického jazyka úroveň B2*. Cieľom PFIČ MS bolo preveriť schopnosť žiaka písať samostatne, žánrovo, štylisticky a gramaticky adekvátne, jasne, zrozumiteľne a na primeranej úrovni podľa cieľových požiadaviek daného cudzieho jazyka pričom pozornosť sa sústreďuje na dodržanie bodov obsahu, používanie primeraných jazykových štruktúr, rozsah slovnej zásoby, kompozíciu a štylizáciu, formálne členenie písomného prejavu a pravopis. Časová dotácia na vypracovanie úlohy bola 60 minút. Za tento čas mali žiaci napísať esej do časopisu v rozsahu 200 až 220 slov na tému *Sviatky, zvyky a tradície v našej krajine*, pričom mali rozpracovať nižšie uvedené body. PFIČ z AJ úroveň B2 bola zadaná v nasledovnom znení:

Téma: Holidays, Customs and Traditions in our Country

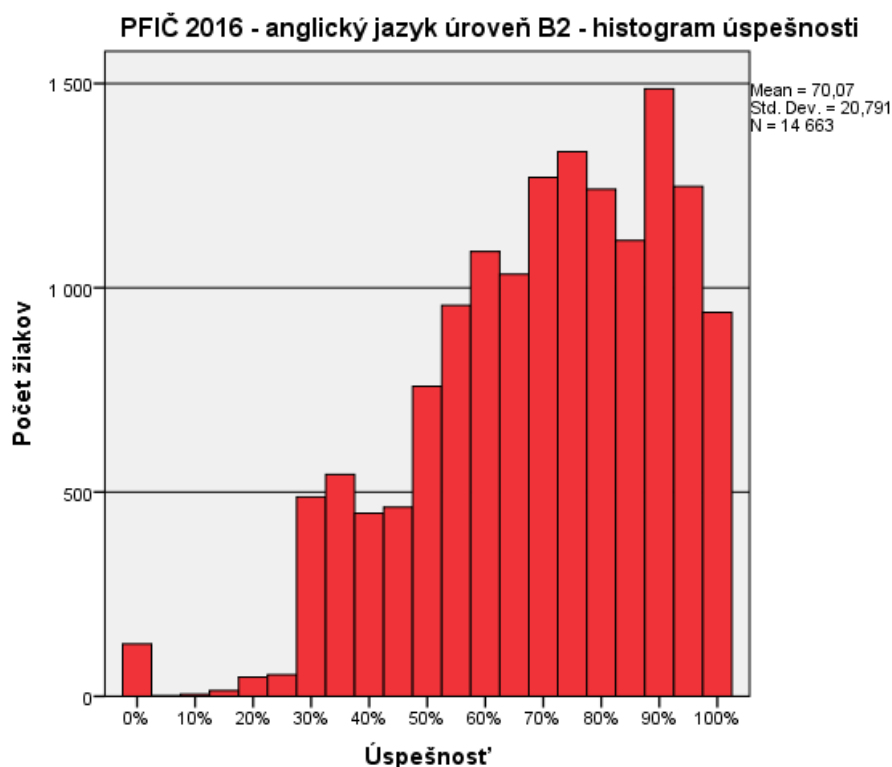
A school magazine organises a competition entitled *Holidays, Customs and Traditions in our Country*. The main prize is a weekend wellness stay for two people. You have decided to participate in the competition. Write an opinion essay (200–220 words) focusing on the following points:

- The significance of holidays, customs and traditions for our society and your family.
- The most significant holidays in Slovakia, in your opinion.
- Your opinion about including customs and traditions from other countries in our culture.

Práce žiakov hodnotili v školách interní učitelia, ktorí mali v aprobácii anglický jazyk podľa *Pokynov a kritérií na hodnotenie PFIČ MS z cudzích jazykov*, vydaných NÚCEM. Každú prácu mali posúdiť dvaja hodnotitelia, aby bola zabezpečená väčšia objektivita hodnotenia. Hodnotitelia posudzovali kvalitu práce podľa štyroch stanovených kritérií: obsah textu, členenie a stavba textu, gramatika a slovná zásoba. Za každú z týchto oblastí mohol žiak získať maximálne 5 bodov. Maximálny počet bodov bol 20.

Priemerná úspešnosť žiakov v PFIČ MS dosiahla 70,1 %. Takéto percento priemernej úspešnosti v PFIČ MS do veľkej miery korešponduje s výsledkom žiakov v EČ MS 63,7 %.

Zároveň však platí, že na základe výsledku žiaka v EČ MS nie je možné dobre predikovať výsledok v PFIČ MS. Dôvodom môže byť na jednej strane skutočnosť, že ide o odlišný typ úloh, ktoré sledujú iné stránky jazykovej kompetencie žiaka. Na druhej strane pri hodnotení PFIČ MS nie je možné zaručiť úplnú objektívnosť hodnotenia, keďže hodnotenie je plne v kompetencii danej školy a jednotliví hodnotitelia môžu pri hodnotení udeľovať rôzne počty bodov, a to i napriek centrálne vypracovaným pokynom a kritériám na hodnotenie PFIČ MS. Naše predchádzajúce tvrdenie dokazuje aj nasledujúci obrázok 23, ktorý jasne deklaruje, že učitelia majú snahu hodnotiť tak, aby žiaci dosiahli úspešnosť vyššiu ako je kritická hodnota 25 %, čo dokazuje výrazne vyšší počet žiakov, ktorí vo PFIČ MS dosiahli úspešnosť 30 %.

Obr. 23 Výsledný histogram úspešnosti PFIČ MS

Žiaci dosiahli najvyššiu priemernú úspešnosť v kritériách členenie a stavba textu (74,8 %) a obsah textu (71,5 %), to znamená, že zvládli štruktúrovaný prejav po obsahovo-kompozičnej stránke tak, aby bol formulovaný jasne a zrozumiteľne. Nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli v kritériu slovná zásoba (68,7 %). Najnižšiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci v kritériu gramatika (65,2 %).

V tabuľke 17 uvádzame priemernú úspešnosť žiakov vo všetkých oblastiach (obsah textu, členenie a stavba textu, gramatika a slovná zásoba).

Tab. 17 Úspešnosť v častiach a celku PFIČ úrovne B2

obsah textu	členenie a stavba textu	gramatika	slovná zásoba	celková úspešnosť
71,5	74,8	65,2	68,7	70,1

V predchádzajúcich obdobiach dosahovali žiaci gymnázií vyššiu priemernú úspešnosť vo všetkých častiach ako žiaci stredných odborných škôl a konzervatórií. Vzhľadom na legislatívnu zmenu platnú od školského roku 2012/2013, podľa ktorej žiaci gymnázií z povinného cudzieho jazyka maturovali na úrovni B2 a žiaci SOŠ a konzervatórií si úroveň mohli vybrať, výsledky žiakov gymnázií a žiakov SOŠ a konzervatórií nie je možné porovnať.

Na základe vyššie uvedených výsledkov v jednotlivých častiach PFIČ MS odporúčame pedagógom a študentom, aby sa viac zamerali na aktívne precvičovanie a upevňovanie gramatiky formou písania rôznych slohových prác, prípadne kratších písomných útvarov, keďže oblasť *gramatiky* je práve tou oblasťou, v ktorej žiaci stratili najvyšší počet bodov. Pozitívne hodnotíme skutočnosť, že žiaci dosahujú pomerne dobré bodové hodnotenie v oblastiach *členenie a stavba textu* a *obsah textu*, čo svedčí o tom, že primerane zvládli porozumenie jednotlivým častiam štruktúrovaného zadania PFIČ MS, na základe čoho v práci rozpracovali požadované informácie.

Záver a odporúčania do praxe

Na výsledky riešenia testu externej časti maturity z anglického jazyka úroveň B2 sa môžeme pozerat' z hľadiska kvality výkonu žiakov, ako aj z hľadiska kvality meracieho nástroja – testu, pričom tieto dva aspekty sú navzájom prepojené.

Na testovaní z anglického jazyka v EČ MS na úrovni B2 sa zúčastnilo 14 894 žiakov. Priemerná úspešnosť, ktorú dosiahli, bola 63,7 %, pričom najvyššia bola priemerná úspešnosť časti testu *počúvanie* (70,5 %) a najnižšia časti *gramatika* (51,1 %).

Položková analýza nám potvrdila ekvivalentnosť foriem testu. Len v jednej položke (č. 50) bol rozdiel vo výsledkoch mierne vecne významný v prospech chlapcov. Zostávajúce položky nediskriminovali ani chlapcov, ani dievčatá.

Niektoré položky sa ukázali ako príliš ľahké (spolu 14), iné (spolu 4) ako príliš obťažné pre žiakov. Hodnota *P. Bis.* niektorých položiek taktiež nedosiahla stanovenú hranicu 0,3. Tieto položky nevedeli dostatočne rozlíšiť úspešnejších a menej úspešných žiakov. Avšak test ako celok môžeme považovať za reliabilný: hodnota Cronbachovho alfa bola 0,925, čo hovorí o vysokej spoľahlivosti testu.

Test úrovne B2 riešilo 14 894 maturantov zo 422 škôl, pričom počty v jednotlivých krajoch boli v súlade s veľkosťou kraja. Vzhľadom na zmenu legislatívy majoritnú skupinu tvorili žiaci gymnázií. Dievčat bolo 57,5 % a chlapcov 42,5 %.

Rozdiely vo výsledkoch žiakov medzi jednotlivými krajinami neboli vecne významné, okrem žiakov BA a BB kraja. Rozdiel v ich výsledkoch bol na úrovni miernej vecnej signifikancie.

V porovnaní podľa pohlavia, dievčatá a chlapci dosiahli porovnateľné priemerné výkony. Celkovo bol teda test z rodového hľadiska náročnosti položiek dobre vyvážený.

Základné charakteristiky testu úrovne B2 nepoukazujú na závažné neštandardné vybočenia. Reliabilita testu bola vysoká a aj ďalšie parametre testu svedčia o jeho uspokojivej rozlišovacej sile.

Môžeme skonštatovať, že úroveň zvládania testovacích techník používaných v externej maturitnej skúške z anglického jazyka je prijateľná i vďaka pripravenosti učiteľov na tento druh hodnotenia výkonov žiakov stredných škôl.

Na základe hore uvedeného nás čaká v širšej odbornej pedagogickej komunite poskytnúť vhodné odporúčania do praxe, ktoré pomôžu k zlepšeniu informovanosti o vývoji MS z anglického jazyka a perspektívach jej smerovania.

Výučba anglického jazyka a spôsob preverovania vedomostí žiakov stredných škôl prostredníctvom maturitných testov by mali byť činnosti, ktoré idú ruka v ruku. V priebehu niekoľkých rokov sa podarilo zaviesť nový model maturitnej skúšky, ktorý otvára možnosti naďalej zjednocovať úroveň a spôsob preverovania a objektívneho hodnotenia vedomostí na

výstupe zo strednej školy s inými krajinami EÚ. Je preto kľúčové, aby učitelia, ale aj žiaci, vnímali tieto zmeny pozitívne. Dôležitým krokom k pochopeniu koncepcie a zámeru externe zadávanej maturitnej skúšky zo strany verejnosti je neustála interakcia s výsledkami z MS a sledovanie nových trendov, ktoré sa do testovania zavádzajú.

Pokladáme preto za dôležité stanoviť viaceré odporúčania učiteľom anglického jazyka:

- Priebežne kontrolovať aktualizácie zverejnené na stránkach Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania (www.nucem.sk), a mať tak prehľad nielen o možných zmenách v špecifikáciách testov, ale využívať aj možnosť analyzovania zverejnených správ o výsledkoch externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky z anglického jazyka.
- Sledovať stránku Štátneho pedagogického ústavu v súvislosti s metodickými a koncepcnými zmenami maturitnej skúšky, byť oboznámený s cieľovými požiadavkami, ktoré sú východiskom k tvorbe testov z cudzích jazykov.
- Mať preštudovaný Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (SERR) a pri hodnotení v rámci triedy používať deskriptory na hodnotenie jazykových zručností uvedené v tomto dokumente.
- Pri výučbe anglického jazyka a príprave budúcich maturantov sa snažiť o posilnenie problematických oblastí špecifikovaných v správach o výsledkoch externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky z anglického jazyka a intenzívne viesť žiakov k čítaniu s porozumením.
- Snažiť sa používať také metódy testovania, ktoré žiakov trénujú a pripravujú na spôsob komunikatívneho testovania, presadzovaný pri tvorbe maturitných testov z cudzích jazykov.

Literatúra

1. BURJAN, V. 1999. Tvorba a využívanie školských testov vo vzdelávacom procese. Exam : Bratislava 1999.
2. BUTAŠ, J. et. al. 2011. Tvorba testov pre meranie úrovne A1, A2, B1 a B2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. ŠPÚ : Bratislava, 2011.
3. Common European Framework of Reference. 2001. Learning, Teaching, Assessment. Oxford : Oxford University Press, 2001.
4. HENDL, J. 2004. Přehled statistických metod zpracování dát. Portál : Praha, 2004.
5. KOLEKTÍV. 2001. Standardy pro pedagogické a psychologické testování. Testcentrum: Praha, 2001.
6. KOLEKTÍV. 2016: Závěrečná správa o výsledkoch PFIČ MS z cudzích jazykov. Bratislava: NÚCEM, 2016.
7. KOLEKTÍV. 2013: Príručka (vysvetlenie pojmov, používaných v záverečných správach zo štatistického spracovania testov T9 a EČ MS). Bratislava: NÚCEM, 2013.
8. LAPITKA, M. 1996. Tvorba a použitie didaktických testov. ŠPÚ : Bratislava, 1996.
9. Maturita dnes a zajtra. Informačný bulletin pre všetkých záujemcov o inováciu maturitnej skúšky. ŠPÚ : Bratislava.
10. RINGLEROVÁ, V. 2016. Závěrečná správa zo štatistického spracovania testu z anglického jazyka, úroveň B2. NÚCEM : Bratislava, 2016.
11. RITOMSKÝ, A. – ZELMANOVÁ, O. 2003. Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní položková a multivariačná analýza s využitím systému SPSS. ŠPÚ : Bratislava, 2003.
12. RITOMSKÝ, A. – ZELMANOVÁ, O. – ZELMAN, J. 2002. Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní s využitím systému SPSS. ŠPÚ : Bratislava, 2002.
13. ROSA, V. 2007. Metodika tvorby didaktických testov. ŠPÚ : Bratislava, 2007.
14. SKLENÁROVÁ, I. – ZELMANOVÁ, O. 2005. Metodika spracovania dát z maturity 2005 v systéme SPSS. ŠPÚ : Bratislava, 2005.
15. SPSS Base 10.0 User's Guide. by SPSS Inc. : Chicago, 1999.
16. SPSS Base 7.0 Syntax Reference Guide. by SPSS Inc.: Chicago, 1996.
17. Špecifikácia testov z cudzích jazykov úroveň B2 pre externú časť a písomnú formu internej časti maturitnej skúšky v školskom roku 2015/2016. NÚCEM: Bratislava 2015.
18. Teorie a metodika. URL: http://www.scio.cz/tvorba_testu/teorie_testu/index.asp (15.06.2006)

19. TUREK, I. 1998. Učiteľ a pedagogický výskum. Metodické centrum : Bratislava, 1998.
20. Vyhláška štatistického úradu Slovenskej republiky č. 243/2012 Z. z. z 3. augusta 2012. Štatistická klasifikácia odborov vzdelania.
21. WIMMER, G. 1993. Štatistické metódy v pedagogickom výskume. Gaudeamus : Hradec Králové, 1993.

PRÍLOHA

Vysvetlenie základných štatistických pojmov a charakteristík položiek v klasickej teórii testovania (Classical Test Theory – CTT)

Úspešnosť žiaka je definovaná ako percentuálny podiel bodov za položky, na ktoré žiak odpovedal správne z celkového počtu bodov, ktoré mohol v teste získať. Najvyššia dosiahnutá úspešnosť niektorého žiaka v teste je **maximum**, najnižšia dosiahnutá úspešnosť je **minimum**. Aritmetický priemer úspešností všetkých žiakov riešiacich test je **priemerná úspešnosť** (národný priemer). Hodnotu úspešnosti žiaka vyjadrenú v percentách je vhodné sledovať vždy v súvislosti s percentilom.

Percentil individuálneho **žiaka** určuje percentuálne poradie žiaka v celom súbore, koľko percent žiakov celého súboru dosiahlo horší výsledok ako individuálny žiak. Nutnou podmienkou korektnosti percentilu je zabezpečenie rovnakých podmienok pre všetkých žiakov súboru, teda riešenie rovnakých úloh jedného testu v rovnakom čase. Tento údaj vypočítame tak, že účastníkov testovania usporiadame do poradia podľa dosiahnutej celkovej úspešnosti v teste a ich poradie vyjadríme hodnotou percentilu na stupnici od 0 – 100. Hodnotu percentilu zaokrúhľujeme na jedno desatinné miesto.

Štandardná odchýlka je priemer odchýlok úspešností všetkých žiakov od priemernej úspešnosti. Vyjadruje mieru rozptýlenia úspešností žiakov od priemernej úspešnosti. Čím je väčšia, tým väčšie sú rozdiely vo výkonoch žiakov. Pomocou štandardnej odchýlky určujeme **intervalový odhad úspešnosti populácie**

(priem. úsp. – 1,96 . štand. odchýlka; priem. úsp. + 1,96 . štand. odchýlka),

v ktorom sa umiestnilo 95 % testovaných žiakov.

Štandardná chyba priemernej úspešnosti určuje presnosť vypočítania priemernej úspešnosti. Čím menšia je štandardná chyba priemernej úspešnosti, tým presnejšie charakterizuje priemerná úspešnosť testovaných žiakov. Pomocou štandardnej chyby priemernej úspešnosti určujeme **interval spoľahlivosti pre priemernú úspešnosť**

(priem. úsp. – 1,96 . štand. ch. priem. úsp.; priem. úsp. + 1,96 . štand. ch. priem. úsp.),

v ktorom sa s 95 % – nou pravdepodobnosťou nachádza priemerná úspešnosť celého súboru.

Štandardná chyba merania je ukazovateľom presnosti merania. Čím je menšia, tým presnejšie je určený **intervalový odhad úspešnosti individuálneho žiaka**

(priem. úsp. – 1,96 . štandardná ch. merania; priem. úsp. + 1,96 . štandardná ch. merania),

v ktorom sa s 95 % – nou pravdepodobnosťou nachádza úspešnosť individuálneho žiaka.

Reliabilita testu (spoľahlivosť merania) určuje, do akej miery sa podarilo v teste vylúčiť vplyv náhodnosti, či by testovaní žiaci dosiahli rovnaké alebo podobné výsledky pri opakovanom testovaní podobnými úlohami. Reliabilitu zvyšuje vyšší počet úloh a ich citlivosť, znižuje veľa veľmi ľahkých alebo veľmi obtiažných položiek. Koeficientom reliability je **Cronbachovo alfa**.

Štatistická významnosť (signifikancia) určuje mieru zhody alebo rozdielnosti vybraného znaku dvoch porovnávaných skupín súboru, napríklad priemerných úspešností. Keďže štatistická významnosť sa preukáže už pri malých rozdieloch medzi úspešnosťami skupín (hodnota 0,000), pre potreby pedagogických výskumov je vhodnejšia **vecná významnosť (signifikancia)** rozdielov priemerných úspešností r , ktorá aj pri veľkých súboroch zohľadňuje počet žiakov v jednotlivých porovnávaných skupinách. Mieru zhody alebo rozdielnosti porovnávaných skupín podľa vecnej významnosti r vyjadruje stupnica v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 18 Klasifikácia miery vecnej významnosti

Hodnota vecnej významnosti r	Miera významnosti	
0,00 – 0,10	žiadna	zanedbateľná
0,11 – 0,20	veľmi mierna	
0,21 – 0,30	mierna	
0,31 – 0,50	stredná	
0,51 – 1,00	silná, veľmi silná až úplná	

Obtiažnosť položky je percentuálny podiel žiakov, ktorí správne riešili úlohu. Čím vyššia je hodnota obtiažnosti položky, tým väčšia časť žiakov na položku odpovedala správne, tým bola položka ľahšia. Rozdelenie položiek podľa percentuálnej hodnoty obtiažnosti uvádza nasledujúca tabuľka.

Tab. 19 Klasifikácia položiek podľa obtiažnosti

Hodnota obtiažnosti	Obtiažnosť položky
0,0 % – 20,0 %	veľmi obtiažná
20,1 % – 40,0 %	obtiažná
40,1 % – 60,0 %	stredne obtiažná (okolo 50,0 % optimálna)
60,1 % – 80,0 %	ľahká
80,1 % – 100,0 %	veľmi ľahká

Medzipoložková korelácia je mierou reliability, homogenity testu. Test je reliabilný, ak sú jeho položky homogénne, čo znamená, že položky medzi sebou súvisia, teda merajú tú istú vlastnosť. Koeficient medzipoložkovej korelácie **P. Bis. (Point Biserial)** položky určuje koreláciu medzi obtiažnosťou položky testu a obtiažnosťou ostatných položiek testu. Ak je hodnota *P. Bis.* položky záporná, tak žiaci v teste celkovo úspešní neodpovedali správne

na položku a naopak žiaci v teste celkove menej úspešní uviedli správnu odpoveď. Čím väčšia je kladná hodnota *P. Bis.* položky, tým väčší podiel v teste celkove úspešnejších žiakov a menší podiel menej úspešných žiakov odpovedal správne na položku. Rozdelenie položiek podľa hodnoty *P. Bis.* je v nasledujúcej tabuľke.

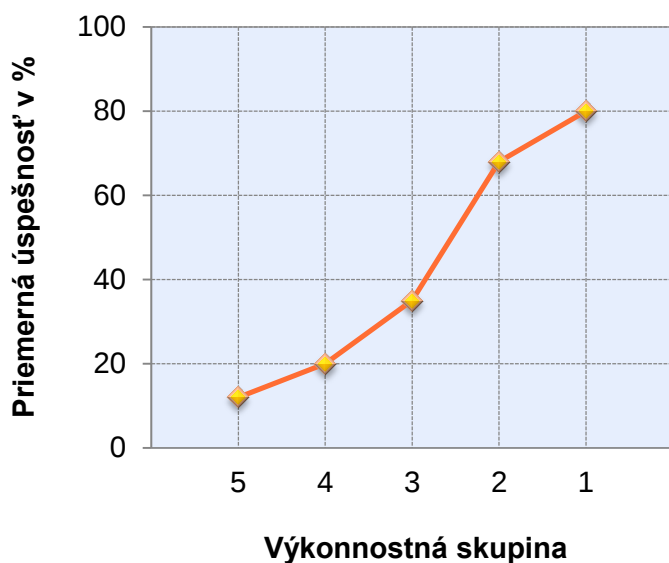
Tab. 20 Klasifikácia položiek podľa *P. Bis.*

Hodnota <i>P. Bis.</i>	Rozlišovacia schopnosť položky
záporná hodnota	nerozlišuje dobrých a slabých žiakov
hodnota okolo 0	veľmi slabá rozlišovacia schopnosť
hodnota väčšia ako 0,30	dobrá rozlišovacia schopnosť

Pri úlohách s výberom odpovede sa vyhodnocuje osobitne každá ponúknutá odpoveď. Uvádza sa *P. Bis.* každej možnosti a podiel žiakov, ktorí si vybrali danú možnosť (frekvencia). Tieto údaje sú uvedené aj pre skupinu žiakov, ktorá na úlohu neuviedla odpoveď. Žltou farbou je označený stĺpec (prípadne riadok) so správnou odpoveďou. Položky s výberom odpovede hodnotíme podľa nasledovných kritérií:

1. Podiel žiakov, ktorí si vybrali správnu odpoveď, by mal byť najväčší.
2. Hodnota *P. Bis.* správnej odpovede by mala byť väčšia ako 0,30. Väčšina v teste celkove úspešnejších žiakov by si mala vybrať správnu odpoveď. Pri nedodržaní tohto kritéria je hodnota zvýraznená červenou farbou.
3. Hodnota *P. Bis.* nesprávnej odpovede (distraktora) by mala byť záporná. Distraktory by si mali vybrať žiaci v teste celkove menej úspešní. Pri nedodržaní tohto kritéria je hodnota zvýraznená hnedou farbou.

Distribúcia úspešností vyjadruje vzťah medzi úspešnosťou žiaka v položke a celkovou úspešnosťou žiaka v teste. Interpretuje sa grafmi, ktoré majú na osi x rozdelenie žiakov do piatich výkonnostných skupín podľa celkovej úspešnosti v teste od najmenej úspešnej piatej skupiny po najúspešnejšiu prvú skupinu a na osi y priemernú úspešnosť žiakov v percentách v danej položke v danej výkonnostnej skupine.

Obr. 24 Distribúcia úspešností odpovedí žiakov na položku podľa výkonnostných skupín

Citlivosť (rozlišovacia sila položky) je schopnosť položky rozlíšiť „dobrých“ a „slabších“ žiakov. Ak všetkých žiakov rozdelíme vzostupne podľa celkovej úspešnosti v teste do piatich skupín (od 5 do 1), tak rozdiel priemernej úspešnosti najlepšej (1) a najslabšej (5) skupiny je hodnota citlivosti položky. V nasledujúcej tabuľke je rozdelenie položiek podľa hodnoty citlivosti.

Tab. 21 Rozdelenie položiek podľa citlivosti

Hodnota citlivosti	Miera citlivosti
Menej ako 0,0 % (záporná hodnota)	kritická
0,0 % – 30,0 %	nedostatočná
nad 30,0 %	vyhovujúca

Neriešenosť položky je percentuálny podiel žiakov, ktorí na položku neuviedli odpoveď. Určuje sa ako súčet vynechanosti a nedosiahnutosti.

Žiak vynechal položku, ak na danú úlohu neodpovedal, ale na niektorú ďalšiu úlohu áno. Za nedosiahnutú považujeme položku, po ktorej už žiak žiadnu položku neriešil. Nedosiahnutosť poslednej položky určujeme ako nedosiahnutosť predposlednej položky. Za kritickú považujeme hodnotu neriešenosti vyššiu ako 30 %.